

ДОКЛАД

ОТ ПРОВЕДЕНА ГОДИШНА ОЦЕНКА

ЗА 2018 И 2019 ГОДИНА

НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА

РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СЛИВЕН

2014 – 2020

СЪДЪРЖАНИЕ

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ	4
ВЪВЕДЕНИЕ	5
МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ОЦЕНКАТА	6
ГОДИШНА ОЦЕНКА ЗА 2018 И 2019 ГОДИНА НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СЛИВЕН 2014-2020	10
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1. УСТОЙЧИВ ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ	12
Стратегическа цел 1: Реализиране на икономически растеж, основан на местния природен, културен и демографски потенциал, чрез иновации във водещите икономически дейности	12
Оценка на изпълнението за разглеждания период	12
Приоритет 1.1. Повишаване конкурентоспособността и иновативността на местната икономика	12
Приоритет 1.2. Създаване на благоприятни условия за привличане на инвестиции. Развитие на партньорства	19
Приоритет 1.3. Развитие на устойчив висококачествен регионален туризъм и транспорт	21
Приоритет 1.4. Развитие на модерно и конкурентноспособно земеделие	26
Изводи и препоръки относно изпълнението на Приоритетна област:	28
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2. ЖИЗНЕН СТАНДАРТ И КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ	29
Стратегическа цел 2: Подобряване на условията за живот, социалните услуги и личната сигурност	29
Оценка на изпълнението за разглеждания период	29
Приоритет 2.1: Подобряване качеството на образованието и създаване на условия за развитие на младите хора	29
Приоритет 2.2. Създаване на възможности за трудова заетост, намаляване на бедността и риска от социална изолация	34
Приоритет 2.3. Повишаване качеството на здравеопазването и подобряване достъпа до обектите на здравната инфраструктура	39
Приоритет 2.4. Развитие на културата и културните институции. Опазване, популяризиране и развитие на културното наследство	40
Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет и ефективността на публичните услуги за гражданите и бизнеса	42
Изводи и препоръки относно изпълнението на Приоритетна област 2	42
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА И ОКОЛНА СРЕДА	43
Оценка на изпълнението за разглеждания период	44
Приоритет 3.1. Изграждане на нова и модернизиране на съществуващата техническа инфраструктура	44

Приоритет 3.2. Подобряване качествените характеристики на околна среда.	
Опазване и възстановяване на природните ресурси.	49
Изводи и препоръки относно изпълнението на Приоритетна област 3	53
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4. ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И СБЛИЖАВАНЕ	54
Стратегическа цел 4: Стартиране на териториални инициативи за сближаване	54
Оценка на първоначалните резултати от изпълнението на целта	54
Приоритет 4.1. Териториално сътрудничество в устойчиви транспортни системи...	54
Приоритет 4.2. Териториално сътрудничество в сферата на приоритетни икономически дейности.	54
Приоритет 4.3. Териториално сътрудничество на институционално ниво/регионални инициативи.	55
Изводи и препоръки относно изпълнението на приоритетна ос 4	56
МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПУБЛИЧНОСТ И ИНФОРМАЦИЯ И ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ОПР	56
МЕРКИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПР 2014-2020	57
ОБЩИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ	57
Изводи	57
Препоръки	59

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

БАН	Българска академия на науките
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВиК	Водопровод и канализация
ВУЗ	Висше учебно заведение
ДМА	Дълготрайни материални активи
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЗЗД	Закон за задълженията и договорите
ЗЮЛНЦ	Закон за юридическите лица с нестопанска цел
ИАНМСП	Изпълнителна агенция за насърчаване на малки и средни предприятия
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
МО	Междинна оценка
МСП	Малки и средни предприятия
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
НССЗ	Национална служба за съвети в земеделието
ОДЗ	Обединено детско заведение
ОИЦ	Областен информационен център
ОП	Оперативна програма
ОПАК	Оперативна програма Административен капацитет
ОПИК	Оперативна програма Иновации и конкурентоспособност
ОПР	Общински план за развитие
ОПРР	Оперативна програма Региони в растеж
ОПРЧР	Оперативна програма Развитие на човешките ресурси
ОСЗ	Общинска служба „Земеделие“
ОУП	Общ устройствен план
ПП	Природен парк
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПУП	Подробен устройствен план
ПЧП	Публично-частно партньорство
СГО	Структури на гражданското общество
СОУ	Средно общообразователно училище
СФ	Структурни фондове
УО	Управляващ орган
ЦДГ	Централна детска градина
ЦСМП	Център за спешна медицинска помощ

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад представя резултатите от Годишната оценка (ГО) за 2018 и 2019 година на Общинския план за развитие (ОПР) на Община Сливен 2014-2020 г. и неговата актуализация от 2018 година, изготвена в изпълнение на нормативните изисквания на Закона за регионалното развитие (ЗРР) - чл.33, ал.1 и чл.36, ал.1, Правилника за неговото прилагане (ППЗРР) и Методическите указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие (2012 – 2020), регионални планове за развитие от ниво 2 (2014 – 2020), областни стратегии за развитие (2014 – 2020), общински планове за развитие (2014 – 2020).

Общинският план за развитие на Община Сливен 2014-2020 г. е приет от Общински съвет - Сливен с Решение № 1390 от 10.07.2014 г.

Наблюдението и оценката на регионалното развитие се извършват за постигане на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране, програмирането, управлението и ресурсното осигуряване на регионалното развитие. Чрез прилагането им се отчитат резултатите от изпълнението на стратегическите документи, които допринасят за регионалното развитие.

МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ОЦЕНКАТА

Законови изисквания към наблюдението и оценката на Общински план за развитие

Наблюдението и оценката на ОПР отчитат резултатите и въздействието от изпълнението на плана (чл. 30 ЗРР във връзка с чл. 76 ППЗРР). Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите за местно развитие съгласно определени физически и финансови индикатори, организацията и методите на изпълнение, прилагани от органите за управление и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие (чл. 77 ППЗРР). За постигане целите на наблюдението се изгражда система за наблюдение, която отговаря на специфичните условия и организация за изпълнение на общинския план за развитие (чл. 78 ППЗРР).

Индикаторите за наблюдение на общинските планове за развитие отчитат степента на постигане на целите и приоритетите за развитие, определени в общинския план за развитие, въз основа на данните за физическото и финансовото им изпълнение (чл. 80 ППЗРР). Индикаторите за наблюдение отчитат конкретните продукти, резултатите и въздействието от изпълнението на целите и приоритетите за развитие (пак там). Основният предмет на актуализация на ОПР на Община Сливен, която е реализирана през 2018 година, е именно прецизирана на системата от индикатори.

Орган за наблюдение на ОПР е Общинският съвет.

В процеса на наблюдение на изпълнението на общинския план за развитие Общинският съвет осигурява участието на заинтересованите органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на общинския план за развитие (чл. 89 ППЗРР).

Кметът на Общината организира наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие (чл. 91 ППЗРР), като за резултатите от наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се разработва годишен доклад, който се одобрява от общинския съвет по предложение на кмета.

Годишните оценки се използват при изготвянето на междинна и последваща оценка на ОПР (Плана), като настоящата годишна оценка ще бъде използвана за изготвянето на последващата оценка на плана.

Съгласно Раздел III на Правилника за Прилагане на ЗРР – Наблюдение на Общинския план за развитие, чл. 91, ал. 8 Годишният доклад за изпълнение на ОПР съдържа информация за:

- общите условия за изпълнение на общинския план за развитие и в частност промените в социално-икономическите условия в общината;
- постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на общинския план за развитие въз основа на индикаторите за наблюдение;
- действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на общинския план за развитие, в т. ч.:
- мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;
- преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план за развитие през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;
- мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на общинския план за развитие;
- мерките за постигане на необходимото съответствие на общинския план за развитие със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени;
- мерките за прилагане принципа на партньорство;
- резултатите от извършени оценки към края на съответната година;
- изпълнението на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на общинските планове за развитие и на областната стратегия за развитие;
- заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

Настоящият доклад съдържа информация за изпълнението на ОПР за двугодишен период – 2018 и 2019 година, предходният период 2014-2017 е обхванат от Междинна оценка на ОПР на община Сливен 2014-2020.

Годишният доклад няма за цел да оценява въздействието на ОПР, а на изпълнението на поставените цели и приоритети, реализацията на конкретни проекти в обхванатия двугодишен период, както и даде информация за изменението на средата и предприемтите мерки за ефективно изпълнение на ОПР, включително при прилагане на принципа на партньорство.

Източници на информация за извършване на наблюдение

Източниците на информация за годишната оценка за изпълнението на ОПР са данни на Националния статистически институт, административната статистика на Агенцията по заетостта, ИСУН 2020, общинската информационна система. Използването на подобни данни е подходящо защото позволява извеждания на сравнения на регионално и национално ниво.

Като конкретни източници на информация за изготвяне на доклада за ГО за 2018 и 2019 година на ОПР Сливен 2014-2020 се използват:

- Междинен доклади за изпълнение на Общинския план за развитие за 2014-2020;
- Информация за подадените, изпълнявани, прекратени и изпълнени проекти, съфинансирани от европейските фондове (ИСУН);
- Протоколи от публични обсъждания, работни срещи със социално-икономическите партньори на местно ниво и др., тематично свързани с реализацията на Общинския план за развитие (в случай, че са налични и приложими);
- Актуализация на Общинския план за развитие, приета от Общински съвет през 2018 година;
- Данни от Национален статистически институт и Териториално статистическо бюро – Сливен;
- Секторни стратегии;
- Доклади/публикации на неправителствени организации, засягащи тематични области или територията /вкл. части от нея/ на община Сливен.

Методи за извършване на оценката

За изготвяне на настоящата годишна оценка са използвани следните методи:

- Проучване – проучване на документи, информация и данни от различни източници;
- Описание – описват се факти, данни, резултати, констатации, препоръки и изводи;
- Анализ и синтез – анализира се базовата входяща информация и данни и се обобщават резултатите за нивото на изпълнение на ОПР;
- Оценка – оценява се степента на изпълнение, степента на постигане на заложените цели;

- Сравнение – сравняват се данни, факти, показатели и резултати. На база на сравнението се правят изводи и препоръки.

ГОДИШНА ОЦЕНКА ЗА 2018 И 2019 ГОДИНА НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СЛИВЕН 2014-2020

Доколкото Актуализацията на ОПР 2014-2020, приета от Общинския съвет през 2018 година, обхваща само системата от индикатори на ОПР с цел тяхното прецизиране и възможност за проследяване, то за целите на ГО като отправен документ се използва ОПР 2014-2020.

ВИЗИЯ

ОПР на Община Сливен за периода 2014-2020 г. определя следната Визия за развитие на Общината: ***„Община Сливен – среда на устойчив растеж, общество на знанието и обновени селища, предлагащи високо качество на живот и енергийна ефективност, съхранено културно-историческо наследство и околна среда, иновативна и конкурентноспособна икономика създаваща квалифицирани работни места и продукти с висока добавена стойност“.***

Визията е разработена в съответствие с други стратегически документи от различен порядък, както е заложено в ЗЗР, както следва: ИПГВР (2014-2020 г.), със Стратегията за развитие на област Сливен (2014-2020 г.), с Регионалния план за развитие на Югоизточен район от ниво 2 (2014-2020 г.) и с потенциала и ресурсите на Общината.

ГЛАВНА ЦЕЛ

Главната цел за постигане на визията е: ***„Постигане на интегрирано общинско развитие с повишено качество и стандарт на живот, подобро състояние на околна среда, активизиране на териториалното сътрудничество на местно, регионално и международно ниво“.***

Визията за развитие и главната цел на плана за развитие на община Сливен продължават да бъдат актуални и релевантни на стратегическите документи за регионално развитие на европейско и национално ниво – вкл. на ниво район за планиране, област и община, доколкото обхващат идентичен времеви период и съответно не са изменяни.

ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

Дефинираната главна цел попада в обхвата на четири приоритетни области:

Приоритетна област 1. Устойчив икономически растеж

Приоритетна област 2. Жизнен стандарт и качество на живот

Приоритетна област 3. Техническа инфраструктура и околна среда

Приоритетна област 4. Териториално сътрудничество и сближаване

Всяка от дефинираните приоритетни области се състои от формулирани по йерархичен път стратегически цели, приоритети, специфични цели и мерки.

НАСТОЯЩИЯТ ДОКЛАД НА ГОДИШНА ОЦЕНКА ПРОСЛЕДЯВА ИЗМЕНЕНИЯТА В РЕАЛИЗИРАНЕТО ИМ В РАЗГЛЕЖДЕНИЯ ДВУГОДИШЕН ПЕРИОД – 2018 И 2019 ГОДИНА.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Стратегическа цел 1. Реализиране на икономически растеж основан на местния природен, културен и демографски потенциал, чрез иновации във водещите икономически дейности

Стратегическа цел 2. Подобряване на условията за живот, социалните услуги и личната сигурност

Стратегическа цел 3. Развитие на техническа инфраструктура водеща до растеж и опазване на околната среда

Стратегическа цел 4. Стартиране на териториални инициативи за сближаване

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1. УСТОЙЧИВ ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ

Стратегическа цел 1:

Реализиране на икономически растеж, основан на местния природен, културен и демографски потенциал, чрез иновации във водещите икономически дейности

ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ЗА РАЗГЛЕЖДАНЯ ПЕРИОД

Приоритет 1.1. Повишаване конкурентоспособността и иновативността на местната икономика.

Специфична цел 1.1.1:

Създаване на иновативна среда, подкрепяща предприемаческите инициативи в Община Сливен

Мярка 1.1.1.1.: Подкрепа за инициативи, включително на СГО, насочени към обучения, преквалификация, разпространение на добри практики и информация сред предприемачите и работната сила от Община Сливен

В началото на 2019 година е сключен договор с ОПДУ за финансиране на проект за функциониране на Областен информационен център Сливен за периода 2019-2021 на стойност 369 600.00 лева, който включва: Осигуряване на ефективна работна среда и условия на труд, и възнаграждения на служителите на ОИЦ и Организиране, провеждане и участие в информационни събития / кампании и работа с медии. Информационния център се е доказал като информационен и консултативен център, функциониращ на територията на общината, който предоставя информация на гражданите и бизнеса за възможностите на ЕСИФ, вкл. за социално-икономическо развитие на местно ниво.

Предоставяне на информация относно процедури за подбор на проекти в областта на Оперативна програма Развитие на човешките ресурси и Оперативна програма Иновации и конкурентоспособност като Квалификация и преквалификация на заети лица с бенефициенти предприятия в различни сектори на икономиката, Повишаване на производствения капацитет на производствени предприятия, Разработване на иновации от съществуващи предприятия са предпоставка за изпълнение на мярката.

Проект 1.1.1.1.1.: Организиране на обучения за предприемачество в областта на земеделието и животновъдството

В разглеждания период продължават информационни дейности и обучителни мероприятия, провеждани от офис – Сливен на Национална служба съвети в земеделието, включително чрез предоставянето на безплатни консултации и обучения на земеделски стопани в областта на растениевъдството, животновъдството, аграрната икономика и ПРСР.

През м. Октомври 2019 година е организирана информационна среща-семинар относно Специфични изисквания за директни доставки на суровини и храни от животински произход с участието на Областна дирекция по безопасност на храните – Сливен.

Проект 1.1.1.1.2.: Организиране на обучения за предприемачество и услуги в областта на туризма и ВЕИ

Общината утвърждава като практика организиране и провеждане на семинари за бизнеса, гражданите и социално-икономическите партньори на различни теми, които касаят местното развитие.

През 2019 година община Сливен организира и провежда следните събития в областта на предприемачеството и бизнес развитието:

- През месец юли община Сливен организира семинар на тема Възможности за финансиране на инициативи на местния бизнес с фокус финансиране от Фонда за градско развитие и Оперативна програма Иновации и конкурентноспособност и Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия с над 30 участници – представители на местния бизнес.
- През месец септември е проведен първия по рода си форум Икономическо развитие в рамките на инициатива за побратимяване на градове. В рамките на форума е представен Бизнес каталогът Инвестиционна дестинация Сливен-Ямбол представлява стратегически комплект от продукти, съдържащи актуални данни на трендовете и визия за индустриалното бъдеще на региона. Целта му е да подпомогне местните власти в процеса по утвърждаване на идентичност, брандиране и популяризиране на града, както и при привличането на високотехнологични инвеститори в региона.

Проект 1.1.1.1.3.: Организиране на обучения и семинари за популяризиране на мерките на ПРСР

Проектът се изпълнява регулярно като част от дейността на Национална служба съвети в земеделието, офис – Сливен, както и от ОИЦ Сливен.

Проект 1.1.1.1.4.: Организиране на обучения съвместно с ВУЗ в областта на устойчив транспорт и туризъм

През септември 2018 година е проведен форум „Е-бъдещето на България по пътя на Smart-City Технологиите“. Форумът е пример за ефективно сътрудничество между общината и други заинтересовани страни за местното развитие - Европейски информационен център „Европа Директно“ – Сливен, Технически университет – София – Инженерно-педагогически факултет Сливен и Т-Системс, Унгария.

Целта на събитието бе да запознае участниците от местни и регионални власти, студенти и преподаватели от техническия университет и софтуерен бизнес с настоящето и бъдещето на електронното управление и електронните услуги, както и с добрите практики в за развитие на транспорта в контекста на концепцията „умни градове“.

Бе презентирана и първата дигитална електронна билетна система в източна Европа от фирма T-Systems, Унгария, която работи по реализирането на билетната система и видеонаблюдението като компоненти на проекта за Интегриран градски транспорт на община Сливен.

Проект 1.1.1.1.4.: Организиране на обучения и семинари за популяризиране на процедурите на ОП Иновации и конкурентоспособност.

През м. юли 2019 е проведен семинар на тема възможности за финансиране на инициативи на местния бизнес с фокус финансиране от Фонда за градско развитие и Оперативна програма Иновации и конкурентоспособност. Участие взеха над 30 представители на местния бизнес, като бяха представени общите очаквани параметри на предстоящите схеми за Дигитализация на МСП и Внедряване на иновации от съществуващи компании. Компаниите, проявили интерес, са допълнително консултирани след семинара за възможностите и насоките за развитие на проектните им идеи.

Мярка 1.1.1.2.: *Подкрепа за инициативи, вкл. на СГО насочени към опазването на околната среда, културното наследство и традициите в населените места от Община Сливен*

Проект 1.1.1.2.1.: Подобряване на материално техническата база и капацитета на общинските културни обекти за съхранение на културното наследство

През 2018 година е възложено разработването на проект за подкрепа от Фонд за устойчиви градове по процедура за Развитие на интегриран туристически продукт по Приоритетна ос 6 на Оперативна програма Регионално развитие 2014-2020 година. Проектът е разработен и входен за разглеждане от Фонд устойчиви градове, като финансирането ще бъде комбинирано – БФП и финансов инструмент, предоставен от ФУГ. Целта на проекта е да развие интегриран туристически продукт на територията на общината чрез инвестиционни мерки, касаещи туристически обекти, подновяване на материално-техническата база, дигитализация на туристическо наследство и налагане на туристически маршрути, включително и рехабилитация на пътническа въжена линия Сливен – Карандила чрез доставка на нови машини, ново въже, нови седалки, така че да гарантираме функционирането му в бъдещите години.

Предвижда се настоящият проект да допринесе за увеличаване на националните и чуждестранни посетители на града, както и да увеличи приходите от туристическа дейност.

Проектът е съобразен с регионалните туристически продукти в Актуализираната национална стратегия за устойчиво развитие на туризма 2014-2030, както и с типологизацията на специфичните туристически продукти – културно-опознавателен туристически продукт.

При маркетингането и налагането на интегрирания туристически продукт на община Сливен е добре да се използват възможностите за включване в маркетинговите стратегии на горепосочените продукти, дефинирани на национално ниво, включително чрез използване на възможностите на журналистическите турове, участие в туристически борси, работа с туроператори по целеви пазари.

Проект 1.1.1.2.2.: Организиране на културни инициативи и събори, основани на нематериалното културно наследство. Съставяне на културен календар.

Община Сливен изпълнява текущо настоящия проект като изготвя ежегодно свой Културен календар, включващ програма по месеци за отбелязване на разнообразни национални празници, исторически годишнини, народни обичаи, събори, фестивали, конкурси и др., като за 2018 и за 2019 година културният календар на община Сливен е

изпълнен с разнообразни инициативи, промотиращи нематериалното културно наследство.

Последните две години са проведени възродени или напълно нови форми на културни прояви като: Детски панаир; фестивал на „100-те войводи; възстановена наградата „Сирак Скитник“; опера на открито в емблематичната крепост Туида, съвместно със Старозагорската опера.

Мярка 1.1.1.3.: Създаване на индустриални зони, логистични паркове и центрове за развитие в Община Сливен

Проект 1.1.1.3.1. Проект за създаване на високотехнологичен промишлен парк гр. Сливен

Създаването и промотирането на бизнес каталог Инвестиционна дестинация Сливен – Ямбол е крачка в посока структурирано представяне на силните страни на региона пред инвеститори по различни показатели, които имат отношение към вземане на решение за инвестиране в дадена територия. В каталога са представени промишлените зони в двете общини, както и структурата на местната икономика, при която се наблюдава тенденция за увеличаване на дела на високотехнологичните производства.

Община Сливен е структурирала ясна концепция за създаване на общинско дружество за развитие на „Индустриална зона Бършен“, в което да привлече като финансиращ партньор и държавното предприятие „Индустриални зони“. Предстои да се изградят всички комуникации и техническа инфраструктура, за да може да се предлагат на потенциалните инвеститори готови за строеж терени на достъпна цена срещу ангажимент за инвестиции и работни места.

Като подготвителна стъпка в тази посока е изготвянето на ПУП на територията, което е факт през 2019 година.

Това е един дългосрочен проект, който ще бъде продължен в рамките на следния програмен период и има потенциала да осигури значително развдигване на инвестиционната активност на територията на общината.

Проект 1.1.1.3.2. Публично-частен проект за изграждане на логистичен парк за контейнери от пристанища Бургас и Текирдаг с интермодален транспорт в гр. Сливен
Най-голямото турско пристанище в Текирдаг през 2015 г. е завършило първи етап от голям инвестиционен проект на стойност 450 млн. долара като е изграден капацитетът

на пристанището за обработката на 2,5 млн. контейнера. Поради размерът на инвестицията, проектът е разделен на две фази като втората от тях се очаква да бъде завършена през 2017 г. Новият капацитет на обекта позволява акостирането на най-големите товарни кораби в света. От пристанище Текирдаг планират изграждане на партньорство с Бургаското пристанище, което обработва товари от Европа. Част от тях, които не могат да бъдат поети в Бургас могат да бъдат пренасочвани за обработка в Текирдаг. Дейностите по проекта с евентуално отношение към Община Сливен предстоят като съществуващото побратимяване на Сливен и Текирдаг се очаква да подпомогне реализацията им.

Проект 1.1.1.3.3. Публично-частно партньорство за създаване на бизнес инкубатор на територията на град Сливен

На територията на общината съществува ЮЛНСЦ, регистрирано през 2000 година като бизнес инкубатор част от проекта Заетост чрез подкрепа на бизнеса (JOBS), реализиран по съвместна инициатива на Министерство на труда и социалната политика и подкрепен от Програмата на ООН за развитие. Към инкубатора функционира и Център за професионално обучение.

Препоръчително е да се преразгледа стратегията на общината за създаване на нова подобна структура, както е записът в настоящия проект и да се предприемат мерки за активна подкрепа на съществуващия като НПО бизнес инкубатор да предоставя специализираната си експертиза в областта на консултиране на стартиращи компании, а общината да предостави терени/сгради за споделени офис пространства, лаборатории, инфраструктура.

Стартиращите компании могат да използват офис площите и да имат достъп до услуги, които ще подпомагат тяхното развитие – правни, счетоводни, маркетингови, административни, рекламни, съдействие при кандидатстване за финансиране по програми.

При структурирането на инкубатора е добре да бъдат проучени съществуващи кълстери и техните дейности, включително инфраструктура, която е налична на територията на общината или областта, както и дейностите на изграждащите се с финансиране по ОПНОИР Центрове за компетентност и върхови постижения, които могат да бъдат релевантни към дейността на компаниите.

Не на последно място е добре да се проследи и структурирането на Регионални иновационни центрове по процедурата за подбор на проекти Създаване и развитие на регионални иновационни центрове.

Може да се обмисли предоставяне на специализирана информация за съществуващите акселераторски фондове и фондове за рисково финансиране, които подпомагат и инвестират в развитие на идеите и превръщането им в готови решения за пазара. Препоръчително е да се проучи съществуващ опит на действащи подобни инициативи, като например на Инкубатора в София Тех Парк. Областите на дейност на инкубатора е добре да бъдат прецизирани на база на дейност на предприятията в сектора, които имат капацитет за растеж, включително съгласно национални стратегически документи като Стратегията за наръчаване на МСП и Иновативната стратегия за интелигентна специализация. Секторите и дейностите, посочени в тях са тези с капацитет за растеж на национално ниво, като при стартиращи предприятия с оглед контекста на подкрепата от ЕСИФ и фокуса на европейските политики върху иновации, ИСИС се явява ключова.

В бизнес каталога Инвестиционна дестинация Сливен-Ямбол е посочено, че структурата на икономиката се променя, като високотехнологичните предприятия повишават своя дял за сметка на нискотехнологичните.

Като иновативна за територията на страна и добра практика може да се отчете проекта за създаване на Индустириална зона „Сливен и Ямбол“ – първото съвместно дългосрочно партньорство за развитие на региона. Направени са 10-те най-важни стъпки от страна на Община Сливен за създаване на обща икономическа зона с Ямбол.

Изработен е общ устройствен план на Общината, в който бъдещата зоната на територията на Община Сливен е маркирана.

Община Сливен има действаща наредба за насърчаване на инвеститори клас В.

Изработен е ПУП на Индустириален парк „Бършен“ с площ от 2600 дка.

Сключен е меморандум за сътрудничество между Община Сливен и Националната компания Индустириални зони.

Сключен е меморандум за сътрудничество между Община Сливен и Българската агенция за инвестиции. Изработен е общ бизнес каталог за инвеститори „Инвестиционна дестинация Сливен и Ямбол“.

Изработена е комуникационна стратегия за популяризиране на бизнес каталога и инвестиционната дестинация Сливен и Ямбол.

Проведен е първия по рода си икономически форум в Сливен с международно участие на който беше предстен бизнес каталог за инвеститори.

МРРБ и АПИ стартираха стъпките, необходими за направата на проучване и проектиране на четирилентов път между Сливен и Ямбол.

Общините, Обласните управи и организациите представлящи бизнеса в региона Сливен – Ямбол си партнират в общата цел за създаване на обща икономическа зона.

Зоната ще залегне в новия план за регионално развитие.

Приоритет 1.2. Създаване на благоприятни условия за привличане на инвестиции. Развитие на партньорства.

Специфична цел 1.2.1: Подобряване на административните услуги за бизнеса и реализиране на успешни партньорства

Мярка 1.2.1.1.: Създаване на експертен екип към Община Сливен в подкрепа на местната администрация при реализирането на проекти с инвестиционен характер.

Проект 1.2.1.1.1: Провеждане на обучение за управление на инвестиционни проекти за общинска администрация

В периода 2016-2023 г. се изпълнява проект „Предоставяне на техническа помощ на Община Сливен за изпълнение на инвестиционната програма“ с бенефициент Община Сливен, финансиран по ОП „Региони в растеж“. По проекта се подпомагат дейностите и функциите на Междинно звено с цел реализацията на процедурата по осъществяване на Инвестиционната програма по ИПГВР. Високият процент договорени средства по програмата, както и напредъкът по изпълнението на отделните проекти, сочи наличие на развит административен капацитет за изпълнение на функции на Междинно звено, както и за управление на комплексни инфраструктурни проекти.

Община Сливен има функционираща наредба за насърчаване на инвестиции съгласно Закона за насърчаване на инвестиции. На страницата на общината ясно са посочени стъпки и документи в процеса на сертифициране на инвеститор клас В, както и са посочени налични терени за инвестиции със съответните параметри.

Проект 1.2.1.1.2: Инициране създаването на организация на предприемачи по ЗЮЛНЦ с участие на Община Сливен

Препоръчително е проекта да се разглежда като възможност общината да се включи в съществуващи иновационни клъстери, които подкрепят нискотехнологичните и високотехнологичните производства, които се развиват на територията на общината, както и в бъдещи инициативи за развитие на Регионални иновационни центрове.

Мярка 1.2.1.2.: Реализиране на партньорства с ВУЗ в областта на изследванията на иновативни индустриални продукти, туризма, ВЕИ и биомаса.

Проект 1.2.1.2.1.: Реализиране на научни изследвания чрез партньорски споразумения с ВУЗ в областта на иновативни индустриални продукти

Проект 1.2.1.2.2.: Реализиране на научни изследвания чрез партньорски споразумения с ВУЗ в областта на ВЕИ и енергията от биомаса

Проектите са възможности като част от последващо разширяване на създадени Регионални иновационни центрове или Иновативни бизнес клъстери или предстоящи инициативи/процедури за развитие на подобни обединения.

Мярка 1.2.1.3.: Реализиране на инициативи и партньорства със СГО подкрепящи комуникацията с организации на инвеститори и работодатели

Проект 1.2.1.3.1.: Участие в национални изложения, конференции и консултации в секторите индустрия и транспорт.

През май 2019 година във Факултет и Колеж – Сливен при Технически университет-София са проведени „Дни на науката на ТУ – София 2019“ и Национална конференция с международно участие „Сливен ‘2019“.

Проект 1.2.1.3.2.: Участие в национални изложения, конференции и консултации в секторите алтернативен туризъм и ВЕИ

Община Сливен е участвала в националното туристическо изложение Експо 2019, като участието през 2019 година е за първи път от три години. На изложението общината участва със свой щанд, на който е представен Сливен в четири области:

- Сливен, вековен и красив. Градът, в който се сливат духът на миналото и настоящето, като са представени всички празници на Сливен.

- Сливен като люлка на българската индустрия и възраждане. В нея е отделено специално място за раждането на текстилната индустрия и Сливен като духовен център на българското възраждане.
- Третата част е свързана със Сливен вашето място за спорт, туризъм и атракции. В нея се показват различните фестивали и състезания в града.
- Четвъртата част представя местата за приятна почивка и добра храна. В нея са представени хотелите и ресторантите под Сините камъни.

Специално място на щанда е отделено на крепостта Туида, доколкото е отчетено, че чуждестранни посетители са нараснали три пъти от нейното откриване до днес.

В допълнение към изпълнението на приоритета допринася подписаният през 2019 година меморандум между "Национална компания индустриални зони" и община Сливен за развитие на сътрудничество, насочено към реализирането на "ад хок" проекти на територията на общината. Държавната фирма ще оказва съдействие на община Сливен с промотирането на проекта за обща икономическа зона Сливен-Ямбол при намиране на инвеститори, а и ще подпомага дружествата, които са избрали територията на общината като дестинация за реализиране на своите инвестиционни намерения.

Приоритет 1.3. Развитие на устойчив висококачествен регионален туризъм и транспорт.

Специфична цел 1.3.1: Оползотворяване на съществуващият потенциал за алтернативни форми на туризъм и транспорт

Мярка 1.3.1.1.: Подкрепа за проекти създаващи условия за включване в туристически маршрути на защитени и културни обекти на територията на Община Сливен

Проект 1.3.1.1.1.: Изграждане, оборудване и организиране на дейността на Общински туристически и информационен център в местността Карандила

Понастоящем Дирекция на Природен Парк Сините Камъни разполага с два функциониращи информационно-посетителски центрове - „Хайдушка пътека“ и „Карандила“. Те изпълняват дейности по представяне на защитената територия, повишаване познанията на хората за стойността и значението на биоразнообразието, за

разбиране проблемите по опазване на природната среда и подпомагане на посетителите в избора на туристически маршрути, програми и образователни дейности. В центровете могат да се закупят информационни материали, брошури, туристически указатели и книги, каталози и картички, туристически карти, видеокасети, CD, сувенири, както и да се направят резервации за настаняване в хотелите и почивни бази на територията на парка и Община Сливен. В информационно-посетителските центрове има печат за 100-те национални туристически обекта.

През 2018 година е възложено разработването на проект за подкрепа от Фонд за устойчиви градове по процедура за Развитие на интегриран туристически продукт по Приоритетна ос 6 на Оперативна програма Регионално развитие 2014-2020 година. Проектът е разработен и входен за разглеждане от Фонд устойчиви градове, като финансирането ще бъде комбинирано – БФП и финансов инструмент, предоставен от ФУГ. Целта на проекта е развие интегриран туристически продукт на територията на общината чрез инвестиционни мерки на туристически обекти, дигитализация на туристическо наследство и налагане на туристически маршрути, включително и рехабилитация на лифт Сливен-Карандила. Предвижда се настоящият проект да допринесе за увеличаване на националните и чуждестранни посетители на града, както и да увеличи приходите от туристическа дейност.

Проект 1.3.1.1.2.: Съвместен проект с ВУЗ или БАН за изграждане на посетителски и изследователски природонаучен център и музей в местността „Карандила“ с достъп за туристически посещения

Проект 1.3.1.1.3.: Разработване на схеми, маршрутизиране и изграждане на веломаршрути, екопътени, заслони и друга прилежаща инфраструктура в местността Карандила

Дейности по дефинираните проекти е възможно да бъдат структурирани при бъдещи процедури за трансгранично сътрудничество.

Проект 1.3.1.1.4.: Разработване на система за електронни резервации за алтернативен туризъм /VELO и природно познавателен/ в Община Сливен

Функционира сайтът www.infotourism.sliven.bg на Туристическия информационен център на Сливен, като притежава богата и практически насочена към нуждите на

туристите информация за културно-историческото наследство на Общината, за текущите събития, местата за настаняване, природните забележителности, местните атракции и дори предложения за организация на тиймбилдинги в Сливен. Местните хотели са представени със снимки и информация като са предоставени и техните контакти за резервация. Природните забележителности – местността Сините камъни и Сливенски минерални бани също са изложени, заедно с интересни карти на растителните и животински видове, които могат да бъдат открити в парка и подробна информация за състава и лечебните ползи от минералната вода на баните.

Доработка на сайта ще е необходима след реализиране на инвестициите в рамките на Интегрирания туристически проект, който е в процес на оценка, като е препоръчително да се вземат добри практики от алтернативни системи на развити туристически дестинации в страни със сходно социално-икономическо развитие – Балканите, Централноевропейски държави и други.

Подобни действия трябва да се структурират в рамките на актуални тенденции за маркетинг на туристически продукт, като:

- Осигуряване на пътуване на Блогъри/Влогъри до маркетинганата дестинация
- Разработване на съвременна изглеждаща и функционална Интернет страница
- Осигуряване на активно присъствие в социалните медии
- Оптимизиране на възможностите на онлайн резервации и заплащане
- Възползване от предимствата на съвременните търсачки / SEO
- Създаване на мобилни приложения за целевия маршрут/продукт/услуга
- Дигитализация на наследството включително с VR и AR
- Обвързване на съответните продукти със системата на градския транспорт и дефиниране на отстъпки за определени пакети

Положителен е фактът, че в рамките на Интегрирания туристически проект, разработен от община Сливен, присъстват част от тези актуални тенденции, като: Създаване на мобилни приложения за целевия маршрут/продукт/услуга; Дигитализация на наследството включително с VR и AR; Обвързване на съответните продукти със системата на градския транспорт и дефиниране на отстъпки за определени пакети.

Мярка 1.3.1.2.: Подкрепа на инициативи за обновление и добавяне на стойност към природни и културни обекти на територията на Община Сливен с туристическа значимост

Проект 1.3.1.2.1.: Картотекиране, обследване, изготвяне на инфоматериали и изработване на маршрути на туристическите обекти в Община Сливен в синхрон с възможностите за транспорт

Проект 1.3.1.2.2.: Проект за създаване, организиране и пазарно онлайн предлагане на комбинирани туристически пакети (20 броя пакета) за алтернативен туризъм и транспорт на територията на Община Сливен

Проект 1.3.1.2.4.: Публично-частен проект със СГО за популяризиране на Община Сливен като туристическа дестинация

За реализация на дефинираните проекти допринася предстоящото изпълнение на горепосочения проект за Интегриран туристически продукт на община Сливен.

Като предстоящи допълващи мерки е препоръчително да се обследват възможностите за дигитализация на сбирки и експозиции на музеи и галерии, които ще бъдат предоставени в рамките на Програма за Дигитализация на културното наследство, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство с оператор Министерство на културата.

СГО са включени като заинтересовани страни при обсъждането на обхвата на интегрирания туристически продукт.

Проект 1.3.1.2.3.: Проект с партньорство с ВУЗ или БАН за археологическо проучване, социализация и експониране като паметници на културата с национално значение на тракийските могили на територията на Община Сливен.

Мярка 1.3.1.3.: Реализиране на публично-частни партньорства с цел създаване на туристически атракционни и анимации с висока добавена стойност

Проект 1.3.1.3.1. Публично-частен проект за изграждане на аквапарк Сливен в рамките на „Сливенски минерални бани“, като туристическа дестинация

Проект 1.3.1.3.2.: Публично-частен проект за изграждане на Балнеоложки и рехабилитационен здравен център в рамките на „Сливенски минерални бани“

Настоящите проекти могат да бъдат реализирани чрез финансиране от ФУГ за частните инициативи, които ги изграждат. През ноември 2019 година има подадено е писмо с инвестиционно намерение до община Сливен, вкл. до Междинното звено на ИПГВР с цел структуриране и финансиране от ФУГ на проект на територията на Сливенски минерални бани.

Проект 1.3.1.3.3.: Публично-частен проект за реконверсия на летище Сливен в мултифункционален спортен комплекс за екстремни спортове и състезания

Мярка 1.3.1.4.: Подкрепа на инициативи и проекти водещи до подобряване на достъпа до информация за туристическото предлагане в Общината

Проект 1.3.1.4.1.: Публично-частен проект за създаване на виртуален уеб базиран туристически информационен център и разработване на мобилни приложения популяризиращи обектите и маршрутите в Община Сливен.

Част от дейностите по този проект ще бъдат интервенирани чрез заложените мерки в гореописания проект за Интегриран туристически продукт на община Сливен.

Мярка 1.3.1.5.: Подкрепа на инициативи и проекти водещи до подобряване на транспорта и транспортната достъпност

Проект 1.3.1.5.1.: Проект за интегриран градски транспорт на град Сливен и информационна GPS система

Във финална фаза на изпълнение е комплексният проект за Интегриран градски транспорт, гр. Сливен, финансиран по ОП „Региони в растеж“. Основна дейност на проекта е цялостното подновяване на автобусния парк, чрез закупуване на дизелови автобуси. Внедряването на Интегрирана билетна система с билети за еднократно пътуване, билети за пътуване по време и абонаментни карти цели улесняване на гражданите и водачите. Основна дейност на проекта е цялостното подновяване на автобусния парк, чрез закупуване на 27 дизелови автобуси. Внедряването на Интегрирана билетна система с билети за еднократно пътуване, билети за пътуване по време и абонаментни карти цели улесняване на гражданите и водачите. Превозните документи ще могат да бъдат закупувани в 11 пункта за продажба на билети и карти. Тяхната валидност ще бъде проверявана в устройства, монтирани във всички превозни

средства. С цел осигуряване на точна информация за пристигането на превозните средства ще бъде изработена система за информиране на пътниците в реално време, достъпна и в интернет. По всички спирки се монтират табла с маршрутната схема на градския транспорт, като на най-натоварените от тях и в новите превозни средства таблата ще бъдат електронни, предоставящи информация в реално време. За повишаване атрактивността на градския транспорт е оптимизирана маршрутната мрежа, като вариантът, включен в настоящия проект предвижда 1 тролейбусна и 9 автобусни линии. Във връзка с гореописаната промяна са изградени 16 нови спирки. Всички спирки ще бъдат с осигурен достъп за инвалидни колички и оформени зони за слизване и качване на пътниците. Предлаганата маршрутна мрежа включва 8 крайни спирки, 4 от които са оборудвани с места за почивка на водачите. За увеличаване на дела на пътуванията с велосипед са предвидени средства за изграждане и обособяване на велоалеи, в т.ч. поставяне на обозначителна маркировка и знаци, ремонт на тротоарни и пътни настилки, монтаж на стойки за велосипеди. Последният компонент от проекта включва ремонт на сервизната база на превозвача, доставка на гаражно и сервизно оборудване. Реализацията на съвкупността от дейности ще подобри качеството на транспортната услуга, като пренасочи част от пътуванията на гражданите от автомобилния към градския транспорт. В допълнение ще бъдат намалени емисиите на парникови газове, замърсяването на въздуха и шума от превозните средства.

Продължава работата по генералния план за организация на движението, като след Централна градска част Планът за организация на движението ще обхване целия град.

Приоритет 1.4. Развитие на модерно и конкурентноспособно земеделие

Специфична цел 1.4.1: Повишаване на добавената стойност от земеделските и горски продукти

Мярка 1.4.1.1.: Подкрепа на инициативи и проекти подобряващи средата на пазарно предлагане на земеделски и животински продукти

Проект 1.4.1.1.1.: Публично-частен проект за изграждане на организиран пазар за пресни земеделски стоки, бензиностанция, ТИР паркинг и ресторант в землището на град Кермен

Мярка 1.4.1.2.: Подкрепа за проекти оптимизиращи земеползването в нископродуктивни терени, чрез залесяване и други лесоустройствени мероприятия.

Проект 1.4.1.2.1.: Проект за почистване, презалесяване и създаване на депа за съхранение на дървесина за поддръжка коритата на реките в Община Сливен

Мярка 1.4.1.3.: Подкрепа за проекти насочени към развитие на оранжерийно зеленчукопроизводство, трайни насаждения и култури с нови приложения.

Проект 1.4.1.3.1.: Публично-частен проект между зеленчукопроизводители и Община Сливен за изграждане на модерен масив за интензивно зеленчукопроизводство

Проектите по настоящите две мерки се изпълняват чрез частните инициативи на земеделски производители в рамките на ПРСР.

Мярка 1.4.1.4.: Подкрепа за проекти, повишаващи модернизацията на земеделските стопанства

Проект 1.4.1.4.1.: Проект за обучения по мерките на ПРСР

Тази дейност се извършва регулярно от „Областен информационен център Сливен“ по проект с бенефициент Община Сливен, финансиран по ОП „Техническа помощ“, подпомагащ функционирането на центъра.

Политиката се изпълнява и чрез регулярната дейност на НССЗ, включваща предоставянето на безплатни консултации и обучения на земеделски стопани в областта на растениевъдството, животновъдството, аграрната икономика и ПРСР.

Проект 1.4.1.4.2.: Проект за водохващания от реките за осигуряване на напояване

Мярка 1.4.1.5.: Подкрепа на инициативи на СГО и земеделски организации насочени към трансфер на технологии и „ноу-хау“ в областта на биологичното земеделие

Проект 1.4.1.5.1.: Публично-частен проект между организация земеделски производители, ВУЗ и Община Сливен за създаване на център за обучения, обмен на технологии и добри практики в земеделието

Според поддържаната от Министерство на земеделието и храните База данни на производителите, преработвателите и търговците на земеделски продукти и храни, произведени по биологичен начин, за периода 2014-2017 г. (към м. август на последната) тези в Община Сливен са общо 120 бр.

За периода 2018-2019 година в базата данни са регистрирани още 112 производители, преработватели и търговци на земеделските продукти и храни.

Изводи и препоръки относно изпълнението на Приоритетна област:

- Приоритетна област 1 от Общинския план за развитие на Община Сливен за периода 2014-2020 г. и поставените цели се реализират с изпълнението на гореописаните проекти.
- До голяма степен изпълнението на целите в рамките на приоритетната ос зависи от активността, финансовата стабилност, пазарно позициониране и иновационен капацитет на местните предприятия.
- Като добра практика се отличават инициативите на община Сливен да предоставя информация и консултации в рамките на различни събития за местния бизнес и подобряване на представянето му.
- Положителна тенденция за предприятията от региона е включването на област Сливен в градовете с максимални точки по критерий регионална приоритизация при оценки за процедури за безвъзмездна помощ в рамките на ОПИК 2014-2020.
- Даване на възможност за финансиране на бизнес проекти извън зоните за въздействие от ФУГ, включително чрез съгласуването му със стратегическата рамка на ОПР и положително становище от Междинното звено е друг положителен аспект при изпълнението на целите в Приоритетната ос.
- На страницата на общината е публикувана информация със свободни терени, както и възможности и правна рамка за инвестиции, които биха могли да бъдат реализирани от инвеститори клас В съгласно Закона за насърчване на инвестициите. Общинската администрация е активна по отношение на консултации с потенциални инвеститори за реализация на проекти на територията на общината.
- Проектът за съвместна индустриална зона Сливен и Ямбол следва оптимален подход за коопериране и използване на конкурентните предимства на двете съседни общини при предоставяне на възможности на инвеститорите.

Препоръки:

- Да продължат дейностите на община Сливен по информиране и консултиране на бизнеса за възможности за неговото подпомагане – в контекста на предстоящи схеми по ОПИК и ОПРЧР;
- Да се осъществи активна комуникация с бизнеса с цел определяне на зони за интегрирано въздействие с потенциал за икономическо развитие като част от ИПГВР, който трябва да бъде разработен съвместно с ОПР за следващия програмен период. Препоръчително е да се направи картиране на средносрочните инвестиционни намерения на бизнеса в общината, за да могат максимално ефективно да се определят зони за целенасочено икономическо въздействие.
- Да се проучи възможността за включване на общината в действащи иновативни клъстери и регионални иновационни центрове с действие в високоинтензивни области на производство.
- Да се проучи възможността и приоритетите на регионалния музей и галерия за дигитализиране на експозиции.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2. ЖИЗНЕН СТАНДАРТ И КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ

Стратегическа цел 2: Подобряване на условията за живот, социалните услуги и личната сигурност

Оценка на изпълнението за разглеждания период

Приоритет 2.1: Подобряване качеството на образованието и създаване на условия за развитие на младите хора

Специфична цел 2.1.1: Модернизиране на общинската образователна инфраструктура

Мярка 2.1.1.1.: Реализиране на проекти за ремонт, обновление и енергийна ефективност на училища и детски заведения публична общинска собственост

- **Проект 2.1.1.1.1.:** Проект за ремонт, обновление и мерки за енергийна ефективност на детски заведения в селата от община Сливен

- **Проект 2.1.1.1.2.:** Проект за ремонт, обновление и мерки за енергийна ефективност на детски заведения в гр. Сливен
- **Проект 2.1.1.2.3.:** Проект за ремонт, обновление и мерки за енергийна ефективност основните, средните училища, гимназиите и професионалните гимназии в гр. Сливен
- **Проект 2.1.1.2.4.:** Проект за ремонт, обновление и мерки за енергийна ефективност на основните училища в селата от община Сливен
- **Проект 2.1.1.2.5.:** Проект за ремонт, обновление и мерки за енергийна ефективност на помощно училище в гр. Сливен
- **Проект 2.1.1.2.6.:** Проект за ремонт, обновление и мерки за енергийна ефективност на специализираните училища.
- **Проект 2.1.1.2.7.:** Проект за ремонт, обновление и мерки за енергийна ефективност професионална гимназии в град Сливен по Хранене и земеделие
- **Проект 2.1.1.2.8.:** Проект за ремонт, обновление и мерки за енергийна ефективност професионална гимназии в град Сливен по производствени технологии

Мерките по настоящите проекти се изпълняват като интервенции по проект от Инвестиционната програма на община Сливен за изпълнение на ИПГВР 2014-2020. Проектът за модернизиране на образователната инфраструктура е сключен на 03.10.2017 година и ще се изпълнява до 03.04.2020 година, като е в своята финална фаза.

В рамките на проекта се осъществяват СМР, строителен надзор, авторски надзор, доставка на оборудване, публичност и визуализация, одит на следните обекти на образователната инфраструктура:

- Основен ремонт и благоустрояване на ЦДГ "Детство", ж.к. Младост: Обособяват се нов физкултурен и музикален салон, изгражда се топла връзка към физкултурния салон, обособява се санитарен възел за хора с увреждания, изгражда се методически кабинет. Извършва се топлинно изолиране на фасади и покрив, вкл. хидроизолиране на покрив, подменя се старата дървена дограма с нова PVC изгражда се соларна инсталация за подгряване на БГВ.
- Основен ремонт и благоустрояване на ЦДГ "Зорница", кв. Стоян Заимов: Топлинно изолиране на фасади и покрив, вкл. хидроизолиране на покрив, подмяна на стара дървена дограма с PVC и алуминиева, изгражда се

комбинирана БГВ система със соларна инсталация. Изграждат се нови битови помещения за персонал към кухнята, изграждат се нови асансьори, обособяват се методически кабинет и музикален салон. Обособява се двор за деца със специални грижи.

- Основен ремонт, благоустрояване и оборудване на ЦДГ "Мак" и прилежащото и дворно пространство: Сградата е паметник на културата. Предвижда се ремонт на външните фасади, полагане на топлоизолация от вътрешна страна на стените, обособяване на нов физкултурен салон ремонт на останалите пристройки, включително въвеждане на МЕЕ.
- Основен ремонт и благоустрояване на ЦДГ "Вержин и Хаик Папазян", ж.к. Българка: Обособяват се нов физкултурен салон и склад към него; обособява се ново помещение за абонатната станция. Обособяват се нови салон на изкуствата, кабинет за деца със специални нужди, учителски кабинет и кабинет за занимания, нов санитарен възел за хора с увреждания, монтира се нов асансьор. Въвеждат се МЕЕ, включително соларна система за осигуряване на БГВ. На всички обекти се осигурява достъпна архитектурна среда.

Осигурено е финансиране и ще се реализира реконструкция и цялостен ремонт на детска градина „Звездица“ в кв. „Даме Груев“.

Общината работи по изграждане на нова ясла в кв. „Дружба“, за да отговори на повишеното търсене от страна на родителите на тази услуга и да даде възможност на повече млади хора да се върнат по-рано на пазара на труда.

Паралелно с инфраструктурните мерки за модернизиране на образователната инфраструктура са предприети и такива за децентрализиране на финансовото управление на детските градини на територията на общината, като директорите имат правомощия да управляват целия процес на управление, аналогично на директорите на училища.

Община Сливен продължава да бъде Община – приятел на детето в рамките на Уницеф инициатива, което показва ангажираността на общината да посреща адекватно и развива мерки за пълноценна интеграция на децата.

Мярка 2.1.1.2.: Реализиране на проекти за оптимизация и модернизация на транспорта на пътуващите ученици.

Проект 2.1.1.2.1.: Пилотен проект за създаване на ученически велоалеи и маршрути, закупуване на велосипеди и изграждане на велостоянки в дворовете на училищата в град Сливен

Дейности, относими към дефинирания проект се осъществяват в рамките на изпълнявания проект "Интегриран градски транспорт, гр. Сливен" от Инвестиционната програма, финансирана в рамките на приоритетна ос 1 на Оперативна програма региони в растеж. Проектът включва: поставяне на обозначителна маркировка и знаци, ремонт на тротоарни и пътни настилки, както и монтаж на 75 стойки за по пет велосипеда; провеждането на транзитни и довеждащи велосипедни алеи, както и обособяване на "Зона 30" за обслужващите велосипедни връзки; Транзитните велоалеи представляват директни връзки между кварталите, централна градска част и производствената зона, като се разполагат в регулацията на основните булеварди. Довеждащите велосипедни маршрути осигуряват връзка между главните велоалеи и обслужващите зони.

Мярка 2.1.1.3.: Подкрепа на инициативи на СГО и бизнеса насочени към професионално обучение в областите – предприемачество, биоземеделие, животновъдство и алтернативен туризъм.

Проект 2.1.1.3.1.: Публично частен проект за създаване на обучителен център по предприемачество, биоземеделие, животновъдство и алтернативен туризъм

Проект 2.1.1.3.2.: Публично частен проект за повишаване на капацитета на младежки неправителствени организации регистрирани на територията на община Сливен

На 12 юни 2019 година заместник-министърът на младежта и спорта Николай Павлов се среща с младите хора в Сливен по повод бъдещата Национална стратегия за младежта (2020-2030) #ЗаЕдно. Младежите имаха възможност да дискутират по групи предизвикателствата, с които се сблъскват в съответната област, и практически да представят своите идеи по метода „Дърво на проблемите“, като идентифицират възможни решения за справяне с тях. По време на дискусиата е поставен акцент върху участието на младите хора при разработване на политиките за младежта, здравословният начин на живот и спортната активност, доброволството и професионалната реализация.

Община Сливен изпълнява проект: "Обединена Европа - сигурност, солидарност и

стабилност за всички", финансиран от Европейския съюз чрез Програма „Европа за гражданите“, Мярка „Побратимяване на градове“. Партньори на Община Сливен са градовете Бидгошч (Полша) и Ниш (Сърбия).

На 10 септември 2019 година в рамките на проекта е проведена Младежка среща-дебат „Обединена Европа – сигурност, солидарност и стабилност“ с представители на младежки организации, местни институции и международни организации от страните, от които са партньорите.

Специфична цел 2.1.2.: Създаване на условия за пълно включване на децата в образователната система и превенция на ранното напускане

Мярка 2.1.2.1.: Реализиране на проекти за разширяване капацитета на учебните заведения към работата с деца от социално уязвими групи

Проект 2.1.2.1.1.: Проект за социализиране, адаптиране и превенция на ранното напускане на училище от деца от социално уязвими групи.

В периода община Сливен изпълнява проект Предоставяне на интегрирани услуги за ранно детско развитие в Общностен център за деца и семейства Сливен, финансиран по ОПРЧР.

Проектното предложение цели подкрепа за създадените по Проект за социално включване в община Сливен интегрирани услуги за ранно детско развитие, насочени към деца до 7 годишна възраст и техните родители от уязвими групи, вкл. деца с увреждания и техните семейства, както и бъдещи родители. Проектът допринася за развиване на устойчив модел за интегрирано предлагане на услуги за деца в ранна възраст и техните семейства за подобряване достъпа до здравна грижа, формиране на родителски умения, подобряване на семейната среда, подобряване готовността на децата за включване в образователната система, предотвратяване настаняването на деца в специализирани институции. Планираните дейности са фокусирани към превенция на социалното изключване сред децата чрез инвестиции в ранно детско развитие и комплексни услуги за подкрепа и повишаване капацитета на техните родители. Планираните услуги са мобилни и интегрирани, както по отношение съвместната работа на различни специалисти с целевите групи, така и по отношение структурата им- социални, здравни, услуги за предучилищна подготовка и др. Комплексът от услуги и практиката обуславят функциониране на „Общностен център за деца и семейства“, като форма за интегрирано предлагане на услугите по проекта.

В допълнение за дефинирания проект в ОПР съдействат мерките заложи в проект Социално-икономическа интеграция на уязвими групи в Община Сливен, финансиран по Оперативна програма Наука и образование за интелигентен растеж, който се изпълнява от 20 март 2019 година.

Планираните дейности са насочени към предотвратяване на социалното изключване сред ромските деца чрез инвестиции в детското развитие и разнообразие от услуги за подкрепа на родителите. Всички планирани дейности са мобилни и интегрирани. Те включват услуги в социалната и здравната сфера и помощ за предучилищна подготовка. Същевременно планираните дейности осигуряват съвместна работа на различни специалисти с целевите групи. Проектът включва и информационна кампания за повишаване на обществената осведоменост и формиране на положително отношение сред ромската общност към планираните дейности. Предложението включва мотивационна кампания и обучения, насочени към възрастните и целящи да осигурят възможности за професионална квалификация и бъдеща заетост. Община Сливен е заинтересована страна по проекта, предвид факта, че изпълнението на проекта ще създаде предпоставки за намаляване на безработицата.

Като допълнителна мярка се осъществява общинската програмата за отпускане на стипендии и финансово стимулиране на деца и младежи от община Сливен.

Приоритет 2.2. Създаване на възможности за трудова заетост, намаляване на бедността и риска от социална изолация.

Специфична цел 2.2.1.: Подобряване на условията за заетост и професионална реализация на всички социални групи

Мярка 2.2.1.1.: Реализиране на проекти насочени към наемане на младежи на възраст до 29 години и дългосрочно безработни

Проект 2.2.1.1.1.: Публично-частен проект с НПО в подкрепа обучение, трудова адаптация, социализация на работното място на младежи до 29 г., трайно безработни лица и роми

За реализиране на проекта съдействат мерките заложи в проект Социално-икономическа интеграция на уязвими групи в Община Сливен, финансиран по Оперативна програма Наука и образование за интелигентен растеж, който се изпълнява от 20 март 2019 година.

В допълнение действат мерките на Центровете за професионално обучение на територията на общината, които предоставят обучение за професионална квалификация и преквалификация.

Мярка 2.2.1.2.: Реализиране на инициативи и проекти в подкрепа на полупазарните стопанства за повишаването на самонаемането

Проект 2.2.1.1.2.: Публично-частен проект с НПО в подкрепа на полупазарни стопанства на младежи до 29 г., трайно безработни лица и роми получили обучение по проект 2.2.1.1.1.

Проект 2.2.1.1.2.: Проект за обучения по мерките на ПРСР за полупазарните стопанства насочен към социално уязвими групи

Мерките за реализиране на посочените проекти трябва да се планират с оглед индикативните работни програми за стартиране на процедури с подобна насоченост по ПРСР или ОПРЧР.

Специфична цел 2.2.2.: Развитие на социалните услуги и социално включване в селата

Мярка 2.2.2.1.: Реализиране на проекти за социални грижи в домашна среда – социален личен асистент, домашен помощник.

Проект 2.2.2.1.1.: Проект социални грижи в домашна среда, личен асистент и домашен помощник за възрастни и уязвими лица

В процес на реализация е проект Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в Община Сливен, финансиран по ОПРЧР с период на изпълнение 11.07 2019 – 11.01.2021 година.

По проекта се предоставят мобилни почасови интегрирани социално-здравни услуги, които имат за цел да подпомогнат ежедневието на лицата от целевата група, за да могат те да останат в семейната си среда. Предоставят се следните интегрирани услуги: поставяне на инжекции; смяна на превръзки; измерване на кръвна захар; рехабилитация и др., съгласно нуждите на лицата от целевата група, които е допустимо да се предоставят извън медицинско заведение; психологическа подкрепа и консултиране; придружаване до различни институции; помощ в домакинството; социални услуги и др. Услугите са предоставяни в различни населени места в Община Сливен, след оценка на потребностите на лицата от целевите групи.

Мярка 2.2.2.2.: Реализиране на проекти водещи до разширяване на услугата социален патронаж и обществена трапезария

Проект 2.2.2.2.1.: Надграждане на дейностите, преоборудване на базата на социална услуга социален патронаж и обществена трапезария

В периода 2016-2019 година се изпълнява проект Осигуряване на топъл обяд в Община Сливен, в рамките на който се осигурява храна на лицата, попадащи в следните целеви групи - 1. лица и семейства, подпомагани на месечно подпомагане по реда и условията на чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане; 2. лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях, установено от съответната дирекция Социално подпомагане; 3. самотно живеещи лица и семейства, които не могат да се издържат чрез имуществото си или труда си и получават пенсии в минимални размери - за осигурителен стаж и възраст; за инвалидност; наследствени пенсии; пенсии несвързани с трудова дейност; 4. Скитащи и бездомни лица и деца и 5. Лица от уязвими групи – граждани на трети страни, по смисъла на § 1, т. 17 от Допълнителни разпоредби от Закона за убежището и бежанците.

Мярка 2.2.2.3.: Реализиране на проекти за създаване на дневни центрове за грижи за възрастни хора и лица с увреждания

Проект 2.2.2.3.1.: Изграждане на дневен център за грижи за възрастни и лица с увреждания в гр. Кермен

Проект 2.2.2.3.2.: Изграждане на дневен център за грижи за възрастни и лица с увреждания с. Николаево

Мярка 2.2.2.4.: Реализиране на проекти за създаване на защитени жилища, центрове за настаняване от семеен тип и резидентен тип социални услуги за временно настаняване

Проект 2.2.2.4.1.: Проектиране, изграждане, оборудване и въвеждане в експлоатация на защитено жилище

В изследвания двугодишен период е изградено ново защитено жилище за възрастни с умствени увреждания. Обектът е включен в Програмата за хуманитарна помощ на Европейското командване на САЩ след съвместната работа на експерти от Община Сливен и посолството на САЩ в София. Жилището е от семеен тип и предоставя домашна среда и ежедневна грижа на 8 обитатели.

Работи се по изграждане на център за временно настаняване на бездомни лица, какъ

вто не е функционира до момента на територията на общината. Социалната услуга цели да предостави подкрепа на лицата, които са останали без дом и без възможност за самостоятелно справяне с проблема.

Мярка 2.2.2.5.: Разкриване на центрове за обществена подкрепа, центрове за социална рехабилитация и интеграция

Проект 2.2.2.5.1.: Разкриване на център за обществена подкрепа, социална рехабилитация и интеграция

Проект 2.2.2.5.2.: Разкриване на център за обществена подкрепа, социална рехабилитация и интеграция в гр. Сливен

През 2019 година Община Сливен разкрива две нови социални услуги, като за изграждането на обезпечаващата си инфраструктура е осигурено финансиране по ОПРР. Двата нови центъра за предоставяне на услуги за подкрепа в общността и в семейна среда се намират в сградата на бившето Начално училище Хаджи Димитър в кв. Клуцохор. Единият е Център за обществена подкрепа, а другият Дневен център за подкрепа на деца и младежи с тежки множествени увреждания и техните семейства.

Мярка 2.2.2.6.: Реализиране на проекти за предоставяне на нови социални услуги за уязвими общности предлагащи защитена заетост в социални предприятия

Проект 2.2.2.6.1.: Изграждане, оборудване и въвеждане в експлоатация на социално предприятие със защитена заетост

Проект 2.2.2.6.2.: Изграждане, оборудване и въвеждане в експлоатация на обществена пералня като социално предприятие със защитена заетост обслужващо социалните заведения в общината

Мярка 2.2.2.7.: Реализиране на проекти за социализация на деца, семейства, лица с увреждания и самотни хора в риск чрез предоставяне на интегрирани услуги

Проект 2.2.2.7.1.: Изграждане на център за социализация на деца, семейства, лица с увреждания и роми чрез предоставяне на интегрирани услуги в град Сливен

ОПРЧР финансира проект Предоставяне на интегрирани услуги за ранно детско развитие в Общностен център за деца и семейства Сливен. По проекта са създадени на местно ниво на условия за устойчивост при прилагане на комплексен подход за повишаване качеството на живот на уязвими групи от населението, превенция на социалното им изключване и преодоляване ефектите на предаване на бедност между

поколенията чрез интегрирани услуги за ранно детско развитие в Общностен център за деца и семейства. Проектът е реализиран в периода 2016-2018 година.

През 2018 година стартира проект Подкрепа за деинституционализация на грижите за деца в община Сливен, финансиран по ОПРР. Проектното предложение предвижда създаване на два центъра за предоставяне на услуги за подкрепа в общността и в семейна среда: - Център за обществена подкрепа; - Дневен център за подкрепа на деца с тежки множествени увреждания и техните семейства, както и разширяване дейността на съществуващ Дневен център за деца с увреждания с включване на дейности за Център за социална рехабилитация и интеграция, чрез закупуване на оборудване. Двата центъра се изграждат в една сграда - сградата на бивше начално училище "Хаджи Димитър" в кв. "Клуцохор". Те са с отделни входове, за да може потребителите на двете услуги да имат свободен достъп. Проектът включва ремонт, обзавеждане и оборудване на централите, както и облагородяване на част от дворното пространство на сградата. За съществуващия ДЦДУ "Св. Стилиян Детепазител" в кв. "Дружба", гр. Сливен, ще бъде закупено оборудване, с което ще бъде разширена дейността му, с включване на дейности за ЦСРИ.

Мярка 2.2.2.8.: Реализиране на проекти за обновление на общински сграден фонд и реконверсия в социални жилища

Проект 2.2.2.8.1.: Проектиране, ремонт, обновление и реконверсия на сгради общинска собственост в населените места в социални жилища

Мярка 2.2.2.9.: Реализиране на проекти за изграждане на нови социални жилища

Проект 2.2.2.9.1.: Проектиране, изграждане, оборудване и въвеждане в експлоатация на нови социални жилища в селата от община Сливен

Мярка 2.2.2.10.: Реализиране на проекти за обновление, енергийна ефективност и преоборудване на общински социален сграден фонд и инфраструктура

Проект 2.2.2.10.1.: Проектиране, изграждане/обновление, мерки за енергийна ефективност и преоборудване на общински социален сграден фонд и прилежаща инфраструктура в населените места

Специфична цел 2.2.3: Подобряване на условията за лична и обществена сигурност

Мярка 2.2.3.1.: Реализиране на проекти за видеонаблюдение в населените места от община Сливен

Проект 2.2.3.1.1.: Публично-частен проект за проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на система за видеонаблюдение във всички населени места

През 2019 година е открит нов център за видеонаблюдение към Община Сливен с цел е повишаване сигурността на гражданите и опазване на обществения ред, в партньорство с МВР.

Новата система дава видимост в реално време и с полицията, като предстои разширяване на системата. Системата се използва и за превенция срещу нарушения и престъпления, за анализ на данни, на трафик.

Приоритет 2.3. Повишаване качеството на здравеопазването и подобряване достъпа до обектите на здравната инфраструктура.

Специфична цел 2.3.1.: Подобряване на нивото на здравна превенция и достъпа до извънболничната и болничната помощ

Мярка 2.3.1.1.: Подкрепа за реализиране на проект по ОПРР за доставка на ново болнично оборудване и технологии за ранна диагностика

Проект 2.3.1.1.1.: Оборудване на отделение и закупуване на техника за ранна образна диагностика в МБАЛ "д-р И. Селимински" гр. Сливен

В рамките на ОПРР 2014-2020 по приоритетна ос 6 Регионална здравна инфраструктура се финансира национален проект за подобряване на Спешната медицинска помощ.

Няма възможност за финансиране на друг тип инвестиции за здравна инфраструктура.

Мярка 2.3.1.2.: Реализиране на проекти за оптимизация, модернизация и преоборудване на ЦСМП към МБАЛ

Проект 2.3.1.2.1.: Оптимизация на дейностите, модернизация и преоборудване на ЦСМП към МБАЛ "д-р Иван Селимински" гр. Сливен

В проекта, управляван от Министерство на здравеопазването и сключен с УО на ОПРР през 2018 година са включени дейности за модернизация на ЦСМП Сливен и

филиалите към него чрез инфраструктурни дейности, оборудване и предоставяне на нови линейки.

Мярка 2.3.1.3.: Реализиране на проекти за създаване на рехабилитационни центрове за възрастни хора

- **Проект 2.3.1.3.1.:** Изграждане на здравен рехабилитационен център за възрастни хора в град Сливен

Мярка 2.3.1.4.: Реализиране на проекти за здравен скрининг и превенция на здравния риск в образователната система на общината

Проект 2.3.1.4.1.: Организиране на регулярни скрининг прегледи в детските заведения в селата

Проект 2.3.1.4.2.: Проект за обновление на базата и оборудването на медицинските кабинети в училищата и детските заведения в община Сливен

Мярка 2.3.1.5.: Реализиране на проекти за здравен скрининг и превенция на здравния риск в населените места чрез здравни медиатори

- **Проект 2.3.1.5.1.:** Обучение, оборудване и организиране на услугата здравен медиатор в селата
- реализирани профилактични прегледи сред жителите на кв. „Надежда”.

Приоритет 2.4. Развитие на културата и културните институции. Опазване, популяризиране и развитие на културното наследство.

Специфична цел 2.4.1.: Съхранение на материалното и нематериалното културно наследство на територията на община Сливен

Мярка 2.4.1.1.: Реализиране на проекти за обновление на културната инфраструктура

- **Проект 2.4.1.1.1.:** Обновление и мерки за енергийна ефективност на сградите на културната инфраструктура в гр. Сливен - театри, библиотеки, читалища, школи и др.

Проектът ще бъде подкрепен чрез мерки, включени в проекта на Интегриран туристически продукт на община Сливен. Проектът предвижда обновяване на къщите-музеи на на Хаджи Димитър, на Добри Чинтулов и на Сливенския бит; Реконструкция на Първата текстилна фабрика и превръщането на Първата текстилна фабрика в

пълноценен и атрактивен музей; Реставрация и експониране на „Калояновската гробница“

Мярка 2.4.1.2.: Реализиране на проекти разширяващи и разнообразяващи културно-просветната дейност на територията на общината

- **Проект 2.4.1.2.1.:** Организиране на нови културни прояви в читалищата насочени към учениците и младежите от общината
- **Проект 2.4.1.2.2.:** Проект за обновление на реквизита, музикалните инструменти и базата на културните институти в община Сливен
- **Проект 2.4.1.2.3.:** Проект за разработване и развитие на клубове по интереси за ученици и младежи към читалищата в община Сливен
- **Проект 2.4.1.2.4.:** Проект за популяризиране на национално и международно ниво на културните събития и културните институции на територията на град Сливен. Онлайн културно-туристически календар

През разглежданите 2 години – 2018 и 2019 е проведен „Детски панаир“ - Едно уникално и интересно събитие, в което децата активно се включват в рисуване, моделиране танци, музика. Детският панаир се провежда за Деня на детето всяка година. Превръща се в истински празник за най-малките.

Проведен е и фестивала на „100-те войводи“, на който освен разнообразна музикално-артистична програма се представят и производители на висококачествени храни от Сливен и региона.

Функционира възстановената наградата „Сирак Скитник“, която се връчва за постижения в изобразителното изкуство. В конкурса за наградата участват художници от Сливен и цялата страна.

Променен е подходът към великденската и коледна украса, като тя се превръща в събитие само по себе си, което утвърждава християнските ни семейни ценности и е истинска атракция за най-малките.

Поставена е опера на открито в емблематичната крепост Туида, съвместно със Старозагорската опера.

През 2019 година за първи път общината финансира проекти на читалища, като малките проекти отговарят на условията на разпределение на средства от държавния и общинския бюджет, съставена по Закона за народните читалища.

Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет и ефективността на публичните услуги за гражданите и бизнеса.

Специфична цел 2.5.1.: Нарастване на броя на реализираните публични проекти и предоставянето на ефективни публични услуги

Мярка 2.5.1.1.: Подкрепа за проекти развиващи административния капацитет на общинската администрация

Проект 2.5.1.1.1.: Подобряване на административния капацитет и предоставяните услуги чрез обучения и преквалификация на общинската администрация в областта на публичните услуги

Проект 2.5.1.1.2.: Подобряване на административните услуги за граждани чрез оптимизиране на документооборота и въвеждане на система за електронни услуги, наблюдение и контрол

Проект 2.5.1.1.3.: Проект за обучения на общинската администрация в областта на социалните дейности, културните дейности, устойчивото развитие на градски селски райони

Административната работа в общинска администрация за разглеждания двугодишен период води по приключване на комплексни проекти и одобрение и старниране на нови такива във всички приоритетни области на ОПР 2014-2020. Паралелно с инвестирането в инфраструктура успешно се изпълнява през периода Планът за финансово оздравяване на общината и постигането на по-висока ефективност на бюджетните разходи, като се отчита завишаване на общата събираемост на местни данъци и такси, спрямо предходния период. В разглеждания период стартира на електронния обмен на документи и разширяване на функциите на информационно-управленската система „Акстър“ с цел подобряване на административното обслужване на гражданите.

В рамките на приоритетната област в разглеждания период е продължила работата на общината по програмата за енергийна ефективност на жилищни сгради в резултат на което са обхванати 51 многофамилни жилищни сгради по договори, сключени с МРРБ.

Изводи и препоръки относно изпълнението на Приоритетна област 2

- Приоритетна област 2 от Общинския план за развитие на Община Сливен за периода 2014-2020 г. и поставените цели се реализират с изпълнението на гореописаните проекти.
- Общината предприема активни мерки в областта на образованието, социалните дейности и културното развитие, като работи за устойчива интеграция на уязвими групи чрез инвестиционни и „меки“ мерки.
- Устойчиво се развиват съществуващи социални услуги, като се откриват и нови съгласно нуждите на населението.
- Всички звена от системата за спешна медицинска помощ на територията на общината са включени в националния проект за Модернизиране на СМП, като са приложени интервенции по модернизирание на сградния фонд, оборудване на центъра и филиала, закупуване на нови линейки.

Препоръки

- Може да се преразгледа сътрудничеството НПО в областта на ранно детско развитие и интеграция на маргинализирани групи с оглед възможност за включването им в различни донорски програми със социална и образователна насоченост, като Фонд Активни граждани на Финансовия механизъм на европейското икономическо пространство, програма Еразъм и други.
- Да се изследват възможностите за финансиране на оборудване за лечебни заведения с общинско участие на територията на общината по процедури за подбор на проекти, които нямат условия за допустимост специфични кодове на икономическа дейност – предстояща подобна процедура е Внедряване на продуктови и производствени иновации.
- Чрез представители на НСОРБ в Тематичната работна група за новия програмен период на ОПРЧР да се структурират предложения за мерки със социална насоченост, които отразяват нуждите на община Сливен особено с фокус маргинализирани и уязвими групи.
- Да продължи дейността на общината по предоставяне на електронни услуги, вкл. чрез периодичен анализ и реинженеринг на съществуващите процеси по предоставянето им.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА И ОКОЛНА СРЕДА

Стратегическа цел 3: Развитие на техническа инфраструктура водеща до растеж и опазване на околната среда

Оценка на изпълнението за разглеждания период

Приоритет 3.1. Изграждане на нова и модернизиране на съществуващата техническа инфраструктура

Специфична цел 3.1.1.: Обновление на техническата инфраструктура в населените места

Мярка 3.1.1.1.: Обновление и/или изграждане на нови пътища, тротоари, алеи, зелени площи и съпътстваща инфраструктура

Проект 3.1.1.1.1.: Разработване на интегриран план за обновяване на населените места села в община Сливен

Подобна мярка е възможна за изпълнение през 2020 година, доколкото промените в Закона за регионално развитие изискват община Сливен да разработи ОПР и ИПГВР за периода 2021-2027, като зоните на въздействие могат да бъдат обособени в различни територии на общината.

Проект 3.1.1.1.2.: Проектиране и обновление на зелените площи, алеи, тротоари и съпътстващата инфраструктура в селата от община Сливен

Проект 3.1.1.1.3.: Проектиране и обновление на пътища, тротоари и съпътстващата инфраструктура в селата от община Сливен

Проект 3.1.1.1.4.: Проектиране и обновление на зелените площи, алеи, тротоари и съпътстващата инфраструктура в град Сливен

В периода е изпълнен проект, финансиран по ОПРР Подобряване на градската среда на Сливен. По проекта е подобрена градската околна среда в следните обекти на интервенция: Рехабилитация и благоустрояване на поречията на р. Асеновска; Рехабилитация, благоустрояване и обновяване на обществени озеленени площи за широко ползване и междублокови пространства в кв. Република. В Обект: "Рехабилитация и благоустрояване на поречията на р. Асеновска" е извършено благоустрояване на съществуващи озеленени площи по двата бряга на река Асеновска, между мостовете на бул. „Тракия” и ул. „Ген. Скобелев”, по протежение на ул. „6-ти септември” и ул. „Димитър Пехливанов Добрович”. Проектът включва частична реконструкция и изграждане на нова алейна мрежа и алеи за велосипеди. Интервенциите на обект: "Рехабилитация, благоустрояване и обновяване на

обществени озеленени площи за широко ползване и междублокови пространства в кв. Република" са обособени в три района. Във всеки район са подновени скамейките и кошчетата и са монтирани достатъчно на брой осветителни тела. Изградени са детски площадки с комбинирани спортни площадки за игра и фитнес на открито. Засадени са дървета, храсти и цветни лехи. В район 1 и 2 са изградени паркинги. Във всеки от районите са монтирани охранителни камери.

Предстои реализиране на разработения проект Подобряване на градската среда на Сливен, етап II. В рамките на проекта се предвижда благоустрояване на междублокови пространства в кварталите „Българка“, „Дружба“ и „Сини камъни“. В трите квартала са заложили нови алеи, паркови зони, детски и спортни площадки.

В областта на градоустройството е създаване и прилагане на модел за цялостно обновяване на градски зони с паркови площи, алеи, детски и спортни площадки, паркоместа, така че да се придаде нова визия на кварталите. След изпълнението на този проект, такъв модел за обновяване ще се приложи и в другите квартали на града.

Проект 3.1.1.1.5.: Проектиране и обновление на пътища, тротоари и съпътстващата инфраструктура в град Сливен

Мярка 3.1.1.2.: Обновление и/или изграждане на нова енергийната мрежа и публично осветление в населените места от общината

Проект 3.1.1.2.1.: Цялостна реконструкция на системата на уличното осветление и подмяна с енергийно ефективно в населените места села от община Сливен

Проект 3.1.1.2.2.: Цялостна реконструкция на системата на уличното осветление и подмяна с енергийно ефективно в гр.Сливен

В периода 2018-2019 са поставени 113 осветителни тела в 22 населени места в общината и се е извършила реконструкция на осветлението в квартал "Клуцохор".

Изградена е мрежа за улично и парково осветление в кв. „Стоян Заимов“- север в Сливен – монтиране на 27 стълба с LED осветление за улиците в квартала и 17 пониски стълба за парково осветление. В района има жилищни блокове, лечебно заведение, висше учебно заведение и студентско общежитие, на които чрез инвестицията се решава дългогодишен проблем с осветлението на обществените места.

Настоящата мярка може да бъде подкрепена чрез разработване на проектно предложение на община Сливен в рамките на процедурата за подбор на проекти Енергийно ефективно осветление на ФМ на ЕИК.

Мярка 3.1.1.3.: Обновление и/или изграждане на нова водопроводна и канализационна инфраструктура в населените места от общината

Проект 3.1.1.3.1.: Обновление на ВиК инфраструктурата в селата

През периода се изпълнява изграждане на канализация по ул. „Воленгирска“ в кв. „Клуцохор“, по която никога не е имало такава.

Изградено и въведено в експлоатация е водоснабдяване на кв. „Ново село“.

В допълнение е стартирало изпълнението на голям инфраструктурен ВиК проект, обхващащ и община Сливен. „Водоснабдяване и канализация - Сливен" ООД през септември 2019 година е стартирало изпълнение на проект по процедура „Изграждане на ВиК инфраструктура“ на обща стойност 133 326 939,91 лв. със срок 51 месеца.

Проектът ще се реализира на обособената територия на „Водоснабдяване и канализация- Сливен“ ООД, която съвпада с административните граници на област Сливен и в частност – на териториите на следните агломерации и водоснабдителни системи към тях: Агломерация Сливен, вкл. кв. Речица (BGAG67338_00) и Агломерация Нова Загора (BGAG51809_00).

Проектът предвижда рехабилитация, ремонт и изграждане на 58,15 км водопроводна мрежа и 44,79 км канализационна мрежа, реконструкция на пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ) Сливен на Агломерация Сливен и ПСОВ-Нова Загора на Агломерация Нова Загора.

Дейностите в рамките на Агломерация Сливен, вкл. кв. Речица включват:

Водоснабдяване:

- Изграждане на нови довеждащи/хранителни водопроводи;
- Реконструкция на довеждащи водопроводи;
- Основен ремонт на съществуващи помпени станции и други съоръжения;
- Подмяна на помпите и включването им към СКАДА;
- Основен ремонт на водопроводна мрежа.

Канализация:

- Изграждане на главни колектори и второстепенна мрежа, канализационна помпена станция (КПС) и тласкател в кв. Речица;

- Доизграждане и реконструкция на канализационна мрежа с висока инфилтрация в гр. Сливен.

Пречистване:

- Реконструкция на ПСОВ-Сливен.

Проектът ще допринесе за повишаване ефективността на ползване на водите, намаляване загубите на вода във водопреоснитe мрежи и изпълнение на задълженията по Директива 98/83/ЕО на Съвет от 3 ноември 1998 г. относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека, на обособената територия, обслужвана от „ВиК – Сливен“ ООД.

Чрез изпълнението на определените мерки по компоненти Водоснабдяване, Отвеждане на отпадъчните води и Пречистване на отпадъчните води ще бъдат постигнати следните резултати:

- Намаляване загубите на вода по довеждащи и разпределителни водопроводи и постигане на устойчивост на водоснабдителната система;
- Подобряване на качеството на водата, предназначена за питейни нужди, съгласно Директива 98/83/ЕО;
- Подобряване качеството на повърхностните води;
- Опазване на водните ресурси;
- Постигане на съответствие с Директива 91/271 ЕИО за пречистване на градски отпадъчни води.

Мярка 3.1.1.4.: Обновление и/или изграждане на нови телекомуникационни мрежи

Проект 3.1.1.4.1.: Изграждане на подземна оптична инфраструктура за доставка на интернет в населените места от общината

През 2019 година община Сливен се нареди сред първите общини в България, която получи ваучер от първата покана на Европейската комисия за насърчаване на безплатен достъп до безжичен интернет – WiFi4EU. Чрез схемата се предоставя безплатен Wi-Fi на жителите и гостите на града на най-посещаваните обществени места на открито и закрито, като обществени сгради на публичната администрация, площади, паркове, места за отдих, читалища, библиотеки, театри, училища, и други.

В проекта на Община Сливен, с цел да бъдат обхванати по-голям брой граждани, които да се възползват от услугата на схемата WiFi4EU, се поставят минимум 10 точки за достъп на открито, разположени в 5 зони:

Зона 1 с условен център административна сграда на Община Сливен: Площадни пространства около сградата на Община Сливен, Централен площад „Хаджи Димитър“, Драматичен театър „Стефан Киров“, Катедрален храм „Св. Димитър Солунски“, ППМГ „Добри Чинтулов“, СУ „Пейо Яворов“, Окръжен и районен съд-Сливен, Областна служба „Земеделие“, Гарнизонен военен клуб, Народно читалище и Библиотека „Зора“, и др. Приблизителен периметър на обхвата е от 16 600 кв м.

Зона 2 с условен център фонтан „Кълбото“ на пл. „Александър Стамболийски“: пл. „Александър Стамболийски“, пл. „Добри Желязков – Фабрикаджията“, административна сграда „Печ“, административна сграда „НТС“, Регионална Здравна каса-Сливен и др. Приблизителен периметър на обхвата е от 5600 кв м.

Зона 3 с условен център центъра на розариумите на парк „Юнак“: зоната за отдих „Парк „Юнак“, град Сливен“, включително розариуми, зелени площи, алейна мрежа, детски площадки, подходите към стадион „Хаджи Димитър“ и др. Приблизителен периметър на обхвата е от 18 000 кв м.

Зона 4 с условен център новия парк „Асеновец“, по протежение и между ул. „Димитър Добрович“ и ул. „6-ти Септември“, ограничено от изток и запад от границите на парка, задължително обхващаща парк „Асеновец“, включително зелени площи, алейна мрежа, детски площадки, спортни и детски съоръжения. Приблизителен периметър на обхвата е от 8000 кв м.

Зона 5 с условен център в началото на Градската градина: зоната, заключена между бул. „Георги Данчев“ и бул. „Бургаско шосе“, непосредствено след пресичането им на новото кръгово кръстовище „Розова градина“. Приблизителен периметър на обхвата е от 1600 кв м.

В 90% от обектите, които ще обхване безплатната мрежа, са реализирани проекти, финансирани от европейски програми.

Специфична цел 3.1.2.: Обновление на общинска пътна инфраструктура

Мярка 3.1.2.1.: Обновление на общински пътища

Проект 3.1.2.1.1.: Обновление, рехабилитация и частично преасфалтиране на общинска пътна инфраструктура

Изграждането на новия пътен възел край Кермен е включено във влезлия в сила общ устройствен план на община Сливен, като реалното строителство се очаква да започне през 2020 г., след като приключат процедурите за предпроектно проучване и бъде изготвен икономически анализ за стойността на обекта.

Възложено и предпроектното проучване за разширение на главния път Сливен – Ямбол, за който ще се кандидатства за ЕС финансиране през новия период - изграждането на четирилентов главен път между двата областни града във връзка със създаването на обща икономическа зона.

Специфична цел 3.1.3.: Подобряване на осигуреността с устройствени планове

Мярка 3.1.3.1.: Изработване на нови ПУП в подкрепа на инвестиционното проектиране на територията общината

- **Проект 3.1.3.1.1.:** Проект за изготвяне на ПУП на местността Карандила
- **Проект 3.1.3.1.2.:** Проект за изготвяне на ПУП на Сливенски минерални бани
- **Проект 3.1.3.1.3.:** Проект за изготвяне на ПУП на логистичен интермодален център и свободна икономическа зона
- **Проект 3.1.3.1.4.:** Проект за изготвяне на ПУП на Летище Сливен за реконверсия в мултифункционално спортно съоръжения
- **Проект 3.1.3.1.5.:** Изготвяне на ОУП на община Сливен
- **Проект 3.1.3.1.6.:** Изготвяне на ПУП за релокация на открит пазар "Битака"

През 2019 година е приет от общински съвет Общ устройствен план на община Сливен. Изготвен е ПУП – План за регулация и застрояване на Индустриален парк Бършен, гр. Сливен.

Приоритет 3.2. Подобряване качествениите характеристики на околна среда. Опазване и възстановяване на природните ресурси.

Специфична цел 3.2.1.: Подобряване на параметрите на околната среда в селищата от общината

Мярка 3.2.1.1.: Подобряване на сметосъбирането и сметоизвозването в населените места

Проект 3.2.1.1.1.: Проект за изграждане на площадка за разделно сметосъбиране в селата от общината

Проект 3.2.1.1.2.: Проект за доставка на нови сметоконтейнери и обслужваща сметоизвозваща транспортна техника в населените места

Разработен е и предстои реализация на проект за изграждане на подземни контейнери на 6 места в централна градска част.

Специфична цел 3.2.2.: Подобряване на параметрите на околната среда извън селищата от общината

Мярка 3.2.2.1.: Разработване на проекти насочени към устойчиви екологични практики

Проект 3.2.2.1.1.: Проект за компостиране на биологични отпадъци и биомаса - централа за биогаз

Мярка 3.2.2.2.: Разработване на проекти за идентифициране, оценка, закриване и саниране на нерегламентираните сметища в общината

Проект 3.2.2.2.1.: Ликвидиране и рехабилитация на терените с нерегламентираните сметища в землищата на населените места от община Сливен

Община Сливен стартира работата на ново и модерно регионално депо край село Хаджидимитрово, община Тунджа, което обслужва 5 общини, обединени в сдружение.

В допълнение за постигане на специфичната цел помагат инициативи като залесяване на територията на общината, които се предприемат периодично, реализацията на мащабния проект на модернизация на ВиК инфраструктурата на територията на общината, приключващият проект за Интегриран градски транспорт, както и проектът, стартиран от община Сливен в края на 2019 година - Мерки за адресиране на транспорта като източник на замърсяване на атмосферния въздух в община Сливен по ОПОС. С проектното предложение се предвижда обновяване на превозните средства, обслужващи обществения градски транспорт в Община Сливен, чрез закупуване на 4 бр. нови електрически автобуса, които се приемат за най-екологичния вид превозни средства и 6 бр. нови тролейбуса с подобрена енергийна ефективност. Новите електробуси и тролейбуси ще заменят най-остарелите и амортизирани превозни средства от съществуващия автопарк на общинския превозвач, като електробусите ще обслужват най-натоварените 3 броя крайградски линии. Предвижда се да бъдат изведени от експлоатация общо 11 бр. превозни средства, от които: - 5 броя дизелови автобуси отговарящи на стандарт Евро 0 и Евро I, произведени в периода от 1976 г. до 1995 г. - 6 броя тролейбуси на възраст 33 г., произведени 1986 г. С осъществяване на предвидените дейности за извеждане от употреба на посочените 5 бр. дизелови автобуси

и замяната им с нови електрически автобуси се очаква да бъдат спестени 3.414 тона NOx и 0.170 тона ФПЧ10 годишно. В проекта е предвидено обновяване и ремонт на съществуваща 35 годишна (от 1984г.) инфраструктура, осигуряваща експлоатацията на тролейбусния транспорт в град Сливен чрез:

- Ремонт на 8 сектора от въздушноконтактната мрежа;
- Ремонт на токоизправителни станции (ТИС) – 2 бр. /ТИС 2 "Дружба" и ТИС 3 "Г. Кирков" /
- Доставка на зарядни станции - 4 бр. бавни зарядни станции за електрическите автобуси и 1 брой бърза зарядна станция.

Община Сливен участва в конкурс на кампанията „Чиста и околна среда – 2019“, част от националната кампания „Чиста и околна среда – 2019“. Темата е „Обичам природата – и аз участвам“. Конкурсът се организира от МОСВ и ПУДООС. Целта е да изгради обществено отношение по въпросите, свързани с опазването на околната среда, да повиши екологичната култура и загриженост към мястото, в което живеем. „Чиста и околна среда – 2019“ се стреми към реновиране или създаване на нови паркови пространства, залесяване и засаждане на почистени площи, създаване и възстановяване на зони за отдих, ремонтване на детски спортни съоръжения и други.

Мярка 3.2.2.3.: Реализиране на проекти насочени към подобряване на параметрите на повърхностни и подземни водни тела

Проект 3.2.2.3.1.: Проект за почистване и корекция на деретата на реките в гр. Сливен
Община Сливен изпълнява проект Укрепване свлачище SLV 20.07613-09 на територията на ДПЛУИ–селище Качулка, (бивше селище Качулка), Община Сливен с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда” 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Кохезионния фонд. Изпълнението му трябва да приключи до 2020 година.

Приоритет 3.3. Повишаване качеството на селищната среда

Специфична цел 3.3.1.: Развитие на инфраструктурата за свободното време и спорт

Мярка 3.3.1.1.: Подкрепа за проекти за изграждане на материално-техническа база на масови спортни игри

Проект 3.3.1.1.1.: Проект за обновление, реновиране и рехабилитация на материално-техническата база на Стадион Х. Димитър

Проект 3.3.1.1.2.: Проект за обновление, реновиране и рехабилитация на материално-техническата база на Военния стадион и стадиона в кв. Речица

Проект 3.3.1.1.3.: Проект за обновление, реновиране и рехабилитация на материално-техническата база на Спортен комплекс "Колодрума"

Проект 3.3.1.1.4.: Проект за обновление, реновиране и рехабилитация на материално-техническата база на стадионите в селата Мечкарево и Младово

Проект 3.3.1.1.5.: Проект за обновление, реновиране и рехабилитация на материално-техническата база спортни зали за Лека атлетика

Проект: 3.3.1.1.6.: Изграждане на спортни детски площадки в селата с население над 500 души

Общината реализира мерки за пълна реконструкция и обновяване на зала „Асеновец“, която с двете си части зала за волейбол и зала за бокс, беше затворена от здравните власти, защото представляваше опасност за състезатели и гости. От построяването на залата не е бил извършван основен ремонт и в годините не са отделяни достатъчно пари за поддръжка.

Спортната инфраструктура се поддържа текущо в добро материално състояние, като не са извършвани мащабни дейности за нейното модернизиране. Общината извършва поетапни ремонти и поддръжка на спортни и детски площадки в съответствие със стандартите за безопасност.

Мярка 3.3.1.2.: Подкрепа за проекти за обновление на религиозни храмове и мемориални паметници с културна и социална значимост

Проект 3.3.1.2.1.: Проект за обновление и реставрация на мемориални паметници и прилежащото им пространство на територията от община Сливен

Проект 3.3.1.2.2.: Проект за външно обновление и вътрешна реставрация на храмовете в населените места

Като положителен факт трябва да се отчетат усилията на общината за осигуряване на планови документи съгласно Закона за устройство на територията, които да направят възможни бъдещи инвестиционни проекти.

През разглеждания период община Сливен работи и за осигуряване на работни проекти за обекти, които са приоритетни за интервениране в следващия програмен период, което осигурява по-висока степен на проектна зрялост и предвидимост.

Изводи и препоръки относно изпълнението на Приоритетна област 3

- Приоритетна област 3 от Общинския план за развитие на Община Сливен за периода 2014-2020 г. и поставените цели се реализират с изпълнението на гореописаните проекти.
- Фокус на общината са мерки за подобряване на екологичните характеристики и в този аспект са използвани възможностите на финансиращи програми за проекти, които не са дефинирани в ОПР 2014-2020, като това показва гъвкавост и добро управление.
- За постигане на целите на Приоритетната ос допринася и алокирането на спестените средства по изпълнение на Инвестиционната програма на община Сливен за втори етап на проект за градска среда.
- Положителен факт е полагането на усилия за осигуряване на планова и проектна зрялост на приоритетни инвестиционни/инфраструктурни проекти, които ще бъдат реализирани през следващия програмен период.
- Като добра практика в областта на градоустройството се отчита създаване и прилагане на модел за цялостно обновяване на градски зони с паркови площи, алеи, детски и спортни площадки, паркоместа, така че да се придаде нова визия на кварталите. Този модел чрез пилотното му реализиране чрез проектите за градска среда по ОПРР, ще може да бъде приложен и в други квартали на града и общината.

Препоръки:

- Специално внимание може да бъде отделено за презентиране пред частни инвеститори на възможностите за финансиране на спортна инфраструктура, включително под формата на ПЧП чрез средства от ФУГ.
- Като добра бъдеща практика, по примера на други европейски градове, може да бъде обмислено създаване на визуална идентичност на градската среда в Сливен чрез изготвяне и прилагане при всички последващи инвестиционни дейности на идентичен визуален подход за елементи от градската среда – пейки, кошчета, табели.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4. ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И СБЛИЖАВАНЕ

Стратегическа цел 4: Стартиране на териториални инициативи за сближаване

Оценка на първоначалните резултати от изпълнението на целта

Приоритет 4.1. Териториално сътрудничество в устойчиви транспортни системи.

Специфична цел 4.1.1.: Участие в териториални инициативи подкрепящи развитието на транспортните системи и логистика

Мярка 4.4.1.1.: Подкрепа за проекти подобряващи териториалното сътрудничество в транспорта и логистиката

Проект 4.4.1.1.1.: Публично-частен проект за изграждане на регионален транспортен и спедиторски център в гр. Сливен

Приоритет 4.2. Териториално сътрудничество в сферата на приоритетни икономически дейности.

Специфична цел 4.2.1.: Развитие на приоритетните икономически дейности чрез териториално сътрудничество

Мярка 4.2.1.1.: Участие в териториални инициативи подкрепящи развитието на транспорта, земеделието и алтернативния туризъм

Проект 4.2.1.1.1.: Проект за изграждане на пазарни партньорства със съседни общини в областта на индустрия, земеделие и животновъдство

За изпълнение на проекта допринася стартиралата мащабна и иновативна инициатива за изграждане на икономическа зона Сливен-Ямбол, описана в разглеждането на приоритетна ос 1 на анализа.

Проект 4.2.1.1.2.: Проект за изграждане на партньорства със съседни общини в областта на туризма за предлагане на регионален туристически продукт

Реализацията на разработения проект за Интегриран туристически продукт на община Сливен ще допринесе за донадграждане на изградените партньорства със съседни общини – Котел, Твърдица, Ямбол за предлагане на регионален туристически продукт.

Приоритет 4.3. Териториално сътрудничество на институционално ниво/регионални инициативи.

Специфична цел 4.3.1.: Развитие на институционалното сътрудничество чрез регионални инициативи

Мярка 4.3.1.1.: Участие в регионални и трансгранични инициативи и програми подобряващи социалното и икономическо развитие

Проект 4.3.1.1.1.: Проект за развитието на бизнеса и предприемачеството между фирми от Община Сливен и побратимените със Сливен градове

Мярка 4.3.1.2.: Участие в регионални и трансгранични инициативи и програми за подобряване на качеството на живот

Проект 4.3.1.2.1.: Проект за възстановяване на сгради с историческо и културно значение на територията на Община Сливен и общини от съседни страни-туининг проекти

Проект 4.3.1.2.1.: Проект за съвместни прояви с културна и образователна насоченост между Община Сливен и побратимени със Сливен градове

С подкрепата на Програма Европа на гражданите се изпълнява проект за международно сътрудничество, по който в Сливен се организира международна среща за побратимяване на Сливен с градовете Ниш -Сърбия и Бидгошч – Полша. В рамките на проекта е реализиран и първия по рада си икономически форум.

На 10 септември 2019 година в община Сливен е проведен Международен културен форум на тема „Европа – нашият общ дом” с представители на културата, образованието и изкуствата от България, Сърбия и Полша.

През разглеждания период продължава сътрудничеството с градовете партньори на общината, като се търсят активно възможности за финансиране на съвместни инициативи.

Препоръчително е да се обмисли партньорство с организация/администрация от Норвегия, което ще способства бъдещо структуриране на проекти по ФМ на ЕИК, доколкото проектите с норвежки партньор се бонусират на етап на оценка.

Изводи и препоръки относно изпълнението на приоритетна ос 4

- Приоритетна област 4 от Общинския план за развитие на Община Сливен за периода 2014-2020 г. и поставените цели се реализират с изпълнението на гореописаните проекти.
- Дейността по активно международно сътрудничество в разглеждания период продължава, като общината е успяла да привлече финансиране директно от ЕС за реализиране на проект за международно сътрудничество.

Препоръки:

- Препоръчително е да се обмисли инициране на партньорства с организации/администрации от държави, участващи в други финансови механизми като ФМ на ЕИП, Черноморска програма и други.

МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПУБЛИЧНОСТ И ИНФОРМАЦИЯ И ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ОПР

Община Сливен редовно публикува информация за предстоящи и изпълнени мерки от ОПР, като представя значението им за местното развитие и контекста на изпълнението им. Това се осъществява основно чрез актуални публикации на Интернет страницата на общината, представяне на информация на различни събития, прессъобщения на общината, които намират широко участие в местните медии.

Като положителен факт може да се отчете комуникационния подход на общината, доколкото информацията за всеки предстоящ, изпълняващ се или завършен проект се поставя в контекста на цялостното местно развитие, обвързва се с идеите за последващо надграждане, поставя се акцент върху ефекта върху живота на жителите и функционирането на социално-икономическите партньори.

Интернет страницата на общината е добре структурирана, с детайлна информация по основни функции на общинската администрация.

През разглеждания двугодишен период информацията за дейността на общината може да бъде намерена и извън местния контекст – чрез добре презентирания проект на

икономическа зона Сливен – Ямбол като иновативен за страната проект, участие на общината на национални изложения и други.

Поради спецификата на повечето мащабни проекти, които се осъществяват на територията на общината, техните концепции се подлагат на обществено обсъждане, в което участват представители на различни заинтересовани страни. Информация за тези обсъждания се публикува своевременно на страницата на общината, провеждат се и допитвания, количествени проучвания на мнението на гражданите чрез анкетни карти в случаите, когато това е необходимо, като например извършване на Междинна оценка на ОПР 2014-2020.

МЕРКИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПР 2014-2020

Община Сливен е спазила законното си задължение за извършване на Междинна оценка на ОПР 2014-2020. Извършената оценка е в изискуемия обхват и дава препоръки за актуализация на ОПР в частта Система за наблюдение – индикатори. Актуализацията на плана е извършена и приета от Общински съвет през 2018 година. Същевременно общината събира и анализира данни за изпълнение на проектите, допринасящи за изпълнението на целите и приоритетите на ОПР и поддържа точна отчетност по тези проекти. Тази информация се използва, за да се анализират и идентифицират мерки за последващи и надграждащи инициативи, включване в мрежи и партньорства, които имат добавена стойност за местното развитие.

ОБЩИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Изводи

- Община Сливен работи активно през разглеждания период за изпълнение на приоритетите и целите, заложи в ОПР 2014-2020, като надгражда вече реализирани или започнати проекти, реализира изцяло нови.
- Отчита се изпълнение във всички 4 приоритетни области и специфични цели на ОПР 2014-2020.
- Балансирани са усилията, насочени към отделните приоритети и мерки, като е отчетен цикълът на външно финансиране на различен тип мерки, както и проектната зрялост и готовност на определени инвестиционни мерки.

- В периода са завършени част от инфраструктурните проекти, стартирани от общината през 2015-2017 година, но са финансирани и стартирали нови комплексни инвестиционни проекти с потенциал за ефективно въздействие върху местното развитие и качеството на живот и благополучие на гражданите на общината.
- Общината се е възползвала от почти всички възможни форми на ЕСИФ финансиране за реализиране на мерките, заложи в ОПР 2014-2020 и провежда активна политика на осигуряване на външно финансиране.
- За част от мерките е осигурено общинско финансиране, възможно вследствие на финансовото оздравяване на общината, реализирано през последните 4 години.
- Положителен факт е, че общината е положила усилия за осигуряване на допълнително финансиране, извън традиционното ЕСИФ, за реализиране на част от мерките – финансиране директно от общностните програми на ЕК, Финансова подкрепа на Американското полусолство, държавен бюджет.
- Изключително силно се отличава активността на общината по отношение мерки за развитие на инвестиционния климат. Доколкото механизмите на общината за интервенция са ограничени, може да се подчертае иновативния подход към темата – проекта за изграждане и развитие на Инвестиционна дестинация Сливен – Ямбол с всички предприети комплексни стъпки.
- Общината е предприела активна политика за работа с местния бизнес чрез предоставяне на информация за възможности за развитие, включително и чрез външно финансиране.
- Отличава се поетапен подход за териториално и инвестиционно развитие – осигурени са планови и проектни документи съгласно ЗУТ, които правят възможни и проектно зрели последващи инвестиции на територията на общината.
- Изграждат се модели на цялостно обновяване на дадени зони, като обновяване на градска среда по проект, финансиран от ОПРР, които могат да бъдат мултиплицирани в други квартали/територии.
- Провежда се активна политика по предоставяне на съществуващи и нови социални услуги, включително чрез осигуряване на прилежащата инфраструктура, спрямо актуалните нужди на населението.

- Работи се усилено за повишаване на привлекателността на образователната среда, повлияване на процеса на ранно отпадане на ученици от образователния процес, подпомагане на дуалното обучение.
- Дейността по подобряване на техническата инфраструктура и осъществяване на екологосъобразни проекти на територията на общината е обхватна.
- Положителен е фактът, че общината насърчава осъществяването на частни инвестиционни намерения чрез кредитно финансиране от Фонд Устойчиви Градове.

Препоръки

- Да се изследват възможностите за включване на община Сливен в съществуващи Иновационни клъстери или Регионални центрове с оглед осигуряване на допълнителни възможности за подкрепа на предприемачеството, иновациите и инвестициите на територията на общината.
- Да се обмисли структуриране на подход за функциониране на бизнес инкубатор като сътрудничество между общината и съществуващото ЮЛСНЦ Бизнес инкубатор гр. Сливен с оглед предоставяне на интегрирана услуга - терени/сгради и услуги на стартиращ бизнес.
- Да се продължат дейностите за внедряване на актуални подходи за маркетинг на туристически продукт/дестинация, като SEO оптимизация, присъствие в социални медии, работа с инфлуенсъри относно презентиране на туристическата дестинация.
- Да се насърчи използването на възможностите на програмата за дигитализация на културно наследство на ФМ на ЕИК за дигитализиране на архиви, експозиции на местни галерии и Регионалния музей.
- Да се изследват възможностите за инициране на партньорство/а с организации/институции в държави, участващи в отделни финансиращи програми като ФМ на ЕИК, Черноморска програма.
- Да се възползва община Сливен от мерките за ЕЕ по Програмата на ФМ на ЕИК.
- Да се изследват възможностите и нуждите за въвеждане на модела от SMART City, доколкото в общината са налични отделни системи за управление те да бъдат обединени в интелигентна система и да се доработят нови елементи като система за управление на качеството на въздуха и др.

- Като добра бъдеща практика, по примера на други европейски градове, може да бъде обмислено създаване на визуална идентичност на градската среда в Сливен чрез изготвяне и прилагане при всички последващи инвестиционни дейности на идентичен визуален подход за елементи от градската следа – пейки, кошчета, табели.
- Да продължи дейността на общината по предоставяне на електронни услуги, вкл. чрез периодичен анализ и реинженеринг на съществуващите процеси по предоставянето им.
- Община Сливен да участва активно в процеса на разработване на новите планови документи на национално и регионално ниво, вкл. чрез представители на НСОРБ в ТРГ за разработване на оперативни програми за периода 2021-2027;
- Да продължи практиката за информиране на бизнеса относно възможности за външно финансиране, включително на специфични за успешни проекти като регионална приоритизация, код на икономическа дейност, налична иновационна и научно-изследователска и развойна дейност на предприятията. Да се представят и специфични възможности като възможностите за Зелена индустрия на Иновация Норвегия, Програмата, наследяваща Хоризонт 2020 и други.